

Новини ▶ 6

Повече икономическа свобода в България

Въпреки световния спад страната е на 13-о място в Европейския съюз и на 28-о в света според доклад на канадския институт "Фрейзър"

Тема на деня ▶ 4-5

ИКЕА - полезна и за конкурентите

Инвестицията в мебелния магазин и в мола до него ще е над 100 млн. EUR

Пари BONNIER
 pari.bg

Сряда

21 септември 2011, брой 179 (5239)

USD/BGN: 1.42657

▼ -0.50%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.37100

▲ +0.51%

Българска народна банка

Sofix: 360.12

▲ +0.27%

Българска фондова борса

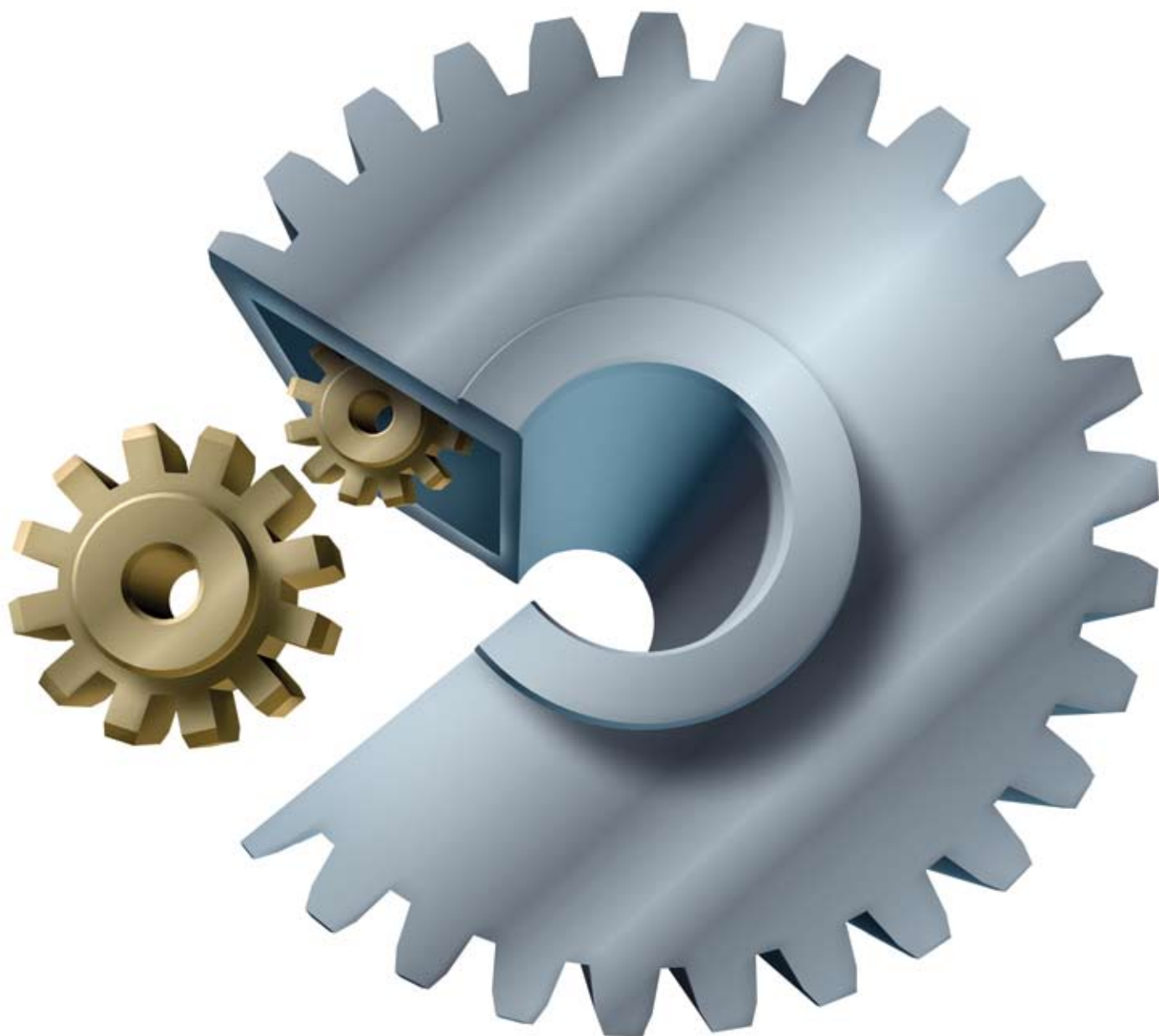
BG40: 117.35

▼ -0.48%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ГРУПАТА "ХИМИМПОРТ" ПОГЛЪЩА "АЛМА ТУР"

Скандалът с извозването на чуждестранните туристи се оказва зрелищното последно действие, в което собствениците на авиокомпанията "България ер" придобиват другия участник в спора - туроператора "Алма тур" ▶ 11

Свят ▶ 10

И Италия стана жертва на рейтинговите агенции

Компании ▶ 14

Гръцката "Актор" ще строи и лот 4 на "Струма"

Лични финанси ▶ 20-21

Интервю Джордж Цаканас, генерален мениджър на MetLife за България

До края на годината ще има действаща асоциация на животозастрахователите

Печеливш
Николаос Хаджитеодосиу

Гръцката компания „Актор“, чийто ръководител в България е Николаос Хаджитеодосиу, спечели търза за проектиране и строителство на участъка между Сангански и Кулата на автомагистрала „Струма“. Офертите бяха 14. „Актор“ АД спечели търза с цена от 55 980 000 лв. без ДДС за построяване на 15-километровата отсечка, което е близо два пъти по-ниско от очакваното.

Губещ
Лео Апотекер

Стотици служители в отдела за разработка на Palm и webOS на HP, чийто изпълнителен директор е Лео Апотекер, бяха съкратени. Причината е закриването на отдела, след като преди месец компанията събщи, че се оттегля от бизнеса с персонални компютри и ще се фокусира над софтуера. Източници, близки до HP, казват, че компанията планира да уволни 525 служители.

Мнения

► По темата: „Гърция може да свика референдум за излизане от еврозоната“
► Какво облекчение би бил един такъв вот: Хранилката ще излезне!

Cheta

► Гърция блъфва - излезе ли от еврозоната, за пет години ще си докара тотална мизерия!

СССРейчо

Коментар

С бюрокрацията срещу враговете на делфините

pari.bg Топ 3

1 Светослав Божилов изкупи земеделски фонд „Ф33 мел инвест“ АДСИЦ. Делът на „Вентчър Екуити България“ АД достигна 90.59%. Така финансистът консолидира земеделския си бизнес във фонда.

2 Гърция може да свика референдум за излизане от еврозоната. Причината са настоявящата на чуждестранните кредитори по-бързо да се извършат бюджетни съкращения, пише атински вестник.

3 Американска компания е започнала сондажи за нефт и газ по крайбрежието на Кипър. Ако Кипър не прекрати сондажите, и Турция започва, категорични са властите в Анкара.

„Историята с мъртвия делфин на плажа „Корал“ е мистерия. И аз повиках ангажираните страни, за да я разгадаем заедно.“ Думите са на министъра на земеделието Мирослав Найденов, който обяви, че ще бъдат взети административни мерки във връзка със случая. Те ще бъдат следните: първо трябва да се промени Законът за биологичното разнообразие, според който изхвърлен мъртъв делфин на плажа трябва да си остане там... Как е възможен такъв абсурд, е само един от множеството въпроси. След това ще бъде разписана и процедура за подаване на сигнал, след който съответните органи ще са задължени да отнесат делфина в екарисаж, а в случай на съмнение за смърт ще бъде правена и аутопсия.

Хубаво е, че все пак някой демонстрира заинтересованост по темата, след като и местната полиция, и прокуратурата не сметнаха за необходимо да свършат работата си и да разследват евентуално насилие над животно. И то от защитен вид. И то делфин. Хубаво е и че има опит за внасяне на ред.

Ани Коджаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

„Държавните служители са хората, които имат нужда от специална „процедура“, за да постъпят като хора. Без такава евентуалното убийство на делфин не е събитие

Само че министърът не е прав. Случаят с мъртвия делфин на „Корал“ не е мистерия, а е крайно показателен. И не е най-важното дали е бил убит или не. Лоши хора има навсякъде. Той обаче показва тоталното безразличие, липса на компетентност, а и на човештина у държавните служители. От полицайте, които отегчено пушеха до трупа в очакване началникът да им каже да си ходят, през прокурора, който не видя нещо нередно, и служителите на ветеринарните служби и РИОСВ, които след два дни на разпавии най-после се появиха мястото, та чак до служителите на Агенцията по рибарство, които ексхумираха трупа и направиха аутопсия след изрична заповед, за да установят, че не било то убийство. Ей така - на полето. Без наблюдатели, без свидетели, без експертиза, без снимки дори. Поне никой не видя такива.

Това са хората, които имат нужда от специална „процедура“, за да постъпят като хора. Те имат нужда от промяна на закона. Нищо че едва ли въобще са знаели какво какво казва абсурдният закон. Едва ли

този закон е накарал държавните служители да заявят на концесионера на плажа: „Вие сте длъжни да си почистите боклука“. Ако трябва да бъдем буквалисти, излиза, че те дори са нарушили закона, махайки делфина.

Във вчерашния брой на в. „Пари“ разказахме как държавата бълва повече от хиляда нови закони и подзаконови актове годишно. Сега ще последват още няколко такива. И те може би ще допринесат с нещо в положителен смисъл. Но също така ще допринесат и за подхранването на гигантската ламя, наречена българска бюрокрация. Явно обаче, докато държавните служители не започнат да се държат като хора от този свят вместо като роботизирани бюрократи, няма как да е иначе.

И те няма да станат по-отговорни, по-съвестни и по-човечни само защото един закон е променен и една процедура е разписана. Но за едно Мирослав Найденов е прав: „В свят с интернет подобни случаи не може да бъдат забравени и сме принудени да вземаме мерки“. И слава Богу поне за това. **П**

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: business@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanassova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

ВИЗУАЛЕН РЕДАКТОР И РЕДАКТОР ПРИЛОЖЕНИЯ
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg

Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395846
ani.kodzhaivanova@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Филип БУРОВ - 4395857
filip.burov@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg

Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Ивана ПЕТРОВА - 4395818
ivana.petrova@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395896
plamen.dimitrov@pari.bg
Кина ДРАГНЕВА - 4395875
kina.dragneva@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395871
teodora.musseva@pari.bg
Златина ДИМИТРОВА - 4395845
zlatina.dimitrova@pari.bg
Владислав РАШКОВ - 4395845
vladislav.rashkov@pari.bg
Илия ТЕМЕЛКОВ - 4395877
ilia.temelkov@pari.bg

Ангел СИМИТЧИЕВ - 4395865
angel.simitchiev@pari.bg

УЕБ РЕДАКТОРИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg

ФОТООТДЕЛ
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg

Емилия КОСТАДИНОВА
Боби ТОШЕВ - 4395879

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ
Мая ПИСАРСКА - 4395882
maia.pisarska@pari.bg

Вихър ЛАСКОВ
Красимира МИТЕВА
Ева КОЙЧЕВА

Светла ИВАНОВА
Стела МИХОВА

РЕКЛАМА
4395872, 4395822, 4395827,
4395847, 4395856
ФАКС: 4395826

АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 4395831, 4395853
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815

ПЕЧАТ: ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” До края на годината “Лукойл” няма да се справи с монтирането на измервателните уреди

► **Ваньо Танов**, директор на Агенция “Митници”, който обори гумите на премиера Борисов, че рафинерията ще се справи с монтирането до 2012 г.

Число на деня

100

► млн. лв. данъци дължат на държавата 37 фирми на Христо Ковачки. Ако те не бъдат платени, държавата ще започне да продава техни активи

Размествания

Съдът реши: 3 години условно за Лечков

Регионалният зам.-министър Георги Прегъов подаде оставка

Ямболският окръжен съд осъди на 3 години условно и 5 години изпитателен срок кмета на Сливен Йордан Лечков. Магистратите признаха за виновен градоначалника, защото в периода август 2008 - февруари 2010 г. в качеството си на длъжностно лице е нарушил служебните си задължения по Закона за общинската собственост и Наредбата за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество. Съдът прие, че Лечков е предоставил недвижим имот - частна общинска собственост - бивш казармен район, за ползване от местни фирми, без да направи публичен търг или публично оповестен конкурс за сключване на договор за наем. Така общинският бюджет е ощетен с над 671 000 лв.

Пак в съга

“Естествено ще обжалвам. Най-категорично заявявам, че не беше доказано някъде да съм издал документ, да съм издал заповед - коментира Лечков и допълни: Смятам го за политически акт. Знаете, че от днес сме в предизборна кампания, а в Сливен тя върви вече втора година.” Той заяви, че ще бъде оневинен на следващите инстанции.

Поредна оставка

Почти по същото време, в което съдът е произнесъл присъдата на Йордан Лечков, от правителствения пресцентър съобщиха, че премиерът Бойко Борисов е приел оставката на заместник-министъра на регионалното развитие и благоустройството Георги Прегъов. В молбата си до премиера той е посочил, че желае да напусне поста си по лични причини. По-късно през деня на отварянето на офертите за строителство на лот 4 на “Струма” новият строителен министър Лиляна Павлова коментира това така: “Категорично не съм аз тази, която е поискала оставката на зам.-министър Георги Прегъов. Това е негово решение. Неговият мотив са лични причини. Аз приемам това. Желя му успех отгук нататък”, с което остави впечатление, че все пак някой е поискал неговата оставка. Павлова заяви, че вече е дала своите предложения за назначаване на нов заместник-министър. Предложените имена се обсъждали с премиера и вицепремиера. “Все още сме в окончателната фаза на доуточняване на екипа. Най-късно до края на месеца ще бъде формиран цялостен екип, който ще бъде представен на специална пресконференция”, обобщи Павлова. □

В броя четете още

Новини

► 8

Сметната палата ще следи парите на партиите по изборите

► Валери Димитров, председател на Сметната палата

Зелен бизнес

► 22-23

Пазарът на биопроизводството в България е много динамичен

► Светла Николова, председател на сдружение “Агролинк”

Корпоративно банкиране

Ние движим българския експортен бизнес напред

№ 1 експортен и импортен фактор в света, 2011 Factors Chain International

БЪЛГАРИЯ • ГЪРЦИЯ • СЪРБИЯ • РУМЪНИЯ • ТУРЦИЯ • ПОЛША • УКРАИНА • КИПЪР

- Факторинг услуги
- Инвестиционно и оборотно (вкл. пред-експортно) финансиране
- Търговско финансиране (инкаса, акредитиви, гаранции) и възможност за индивидуално разработени решения
- Лизинг на недвижими имоти, транспортни средства, машини и оборудване
- Консултации и индивидуални решения за хеджиране на валутен и лихвен риск (Euribor, Libor, Sofibor) и борсово-търгуеми стоки

Нашите специализирани бизнес центрове и отдел Големи корпоративни клиенти подкрепят Вашите бизнес планове и международно развитие, като предлагат иновативни и интегрирани решения, съобразени с Вашите нужди.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

www.postbank.bg/CorporateBanking

Член на Eurobank EFG Груп

ИКЕА - полезна и за конкурентите

Инвестицията в мебелния магазин и в мола до него ще е над 100 млн. EUR

Очакванията, че ИКЕА ще отвори подобно на "Лидл" - с тълпи, желаещи да пазаруват, не се сбъднаха. В 9.45 около 30 души чакаха зад бариерите и бяха пуснати веднага в магазина след официалното откриване. Веднага побързаха да си вземат от молите, с които се записват покупките на специален лист. Някои даже грабеха по 5-10 молита. Повечето от първите клиенти бяха дошли да разгледат и след това да решат какво точно да си купят. Други търсеха идеи за обзавеждането на своя дом. В първите няколко часа след отварянето си ИКЕА е посетена от 4000 души.

Очакваната полза

Засега конкурентите й като Сото и "Явор" очакват, че откриването на магазина на шведската компания ще е от полза и за тях. Дали защото ще може и те да почерпят някоя и друга идея, или защото клиентите, които са изчаквали идването на новата верига, сега ще се решат да направят своите покупки, и то невинаги от нейния магазин. Управителят на Сото инж. Светослав Радушев твърди, че оборотът до 13 часа вчера в магазина му, който се намира в "Младост" 4, съвсем близо до ИКЕА, е бил по-висок от обичайния за този ден. Той обясни това, че клиентите през последните месеци са отивали в магазина, за да разгледат, но са изчаквали отварянето на новата верига, за да "сверят часовника" си. Сега обаче те се връщали към познатите вече стоки. Радушев смята, че ИКЕА ще "открадне" клиенти за домашните потреби и за аксесоарите.

Търговският директор на мебелна къща "Явор" Николай Толев също твърди, че стъпването на ИКЕА в България ще бъде от полза за мебелните магазини. Той очаква, че интересът към новия магазин ще се прехвърли и към останалите. Така клиентите, които са отишли да търсят нещо в шведската верига, но не са го открили, ще отидат и в други магазини.

Ще падат ли цените

Очакванията, че стоките в ИКЕА ще се продават на безценница, не се сбъднаха. Клиентите, които смятаха, че най-скъпите дивани ще са по 500 лв., останаха разочаровани. От компанията твърдят, че стоките им са от различни ценови класове. Интересът на клиентите в първия ден беше привлечен от малка масичка в бял и черен цвят за 9.99 лв. От

350

▶ служители работят в българския магазин на шведската мебелна верига

другите вериги твърдят, че и те продават някои стоки на себестойността им. Това обаче бил трик, за да привлекат повече клиенти, които едва ли ще си тръгнат само с тази стока. Иначе мениджърите на мебелните магазини смятат, че цените на мебелите у нас не може да падат повече надолу. От мебелния кльотър преди 2 седмици твърдяха, че цените може да се свият с още 10-20%. "Това е невъзможно", твърдят мениджърите на мебелните къщи като Сото и "Явор".

Шведските кюфтенца

Освен с основните си продукти - мебелите, от ИКЕА залагат на привличането на клиенти и с алтернативни методи - например с шведска кухня. "Децата ми искаха да ходим в ИКЕА не за да си купим мебели, а заради шведските кюфтенца", каза Симеон Дянков на официалното откриване. Според него тази инвестиция е нямало да се случи без решимостта на правителството да направи Южната дъга на околоръстното.

Още инвестиции

До ИКЕА вече се строи "София ринг мол". "Инвестициите в ИКЕА и в "София ринг мол" ще са повече от 100 млн. EUR. Те ще са най-голямото гръцко търговско капиталовложение в България", обясни изпълнителният председател на съвета на директорите на "Фурлис груп" Василис Фурлис.

Красимира Янева

Интересът ще се разпредели и към нас

Николай Толев,
търговски директор на мебелни магазини "Явор"

” **Цените на артикулите, които предлагаме, са оптимални и не предвиждаме тяхното намаляване**

Можем да разглеждаме отварянето на ИКЕА в положителен аспект както за цялата мебелна търговия, така и за нашата верига магазини в частност. Интересът, който се поражда от навлизането на нов играч, неизменно се разпределя и към останалите представители в бранша. В крайна сметка клиентът е този, който бива облагодетелстван - получава по-голямо разнообразие и база за сравнение. Ние твърдо вярваме, че дългосрочната ни политика на обгрижване на клиента

и предлагане на качествени артикули на достъпни цени дава своя отзвук и не само ще запазим верните си клиенти, но и ще приобщим още хора към тяхната група.

Относно твърдението, че има възможност цените на мебелите да бъдат свалени с 10-20%, смятам, че е нормално колегите от бранша, които са предлагали неоправдано високи цени за своите мебели, да твърдят, че спад в цените ще има. Ние, от друга страна, никога не сме си позволявали да залъгваме

своите клиенти и да завишаваме изкуствено цените си. Следователно можем да твърдим, че цените на артикулите, които предлагаме, са оптимални и не предвиждаме тяхното намаляване.

Фирма "Явор" разполага с две мебелни къщи в София - в "Младост" и в "Надежда". Нямаме отлив на служители към ИКЕА, напротив - поддържаме социална политика, която не само задържа ценните ни кадри, но и привлича голям интерес за кандидатстване за работа при нас. Само за пример мога да дам, че за последния един месец към нашето семейство в София се присъединиха над 20 души. Магазинът ни в "Надежда" е с площ над 5000 кв. м, а този в Младост - над 4000. Общо служителите ни в града са над 100 души. **□**

СНИМКИ МАРИНААНГЕЛОВА

4

► хил. души са посетили ИКЕА - София в първите часове след отварянето ѝ

29

► хил. кв. м е разгънатата застроена площ на магазина

Оборотът ни е над обичайния

Инж. Светослав Рагушев,
управител на магазин Сото

” **Очаквам да дръпнат клиенти при стоките за домашни потреби и аксесоарите**

До 13 ч оборотът ни е над обичайния за този ден, и то доста. В последните 2-3 седмици в очакване на ИКЕА оборотите спаднаха. Хората идваха, разглеждаха и казваха, че ще изчакаат да видят какво ще има там. Днес обаче оборотите ни са добри и спрямо същия ден в предишни години. Не мисля, че продуктите на шведската верига тук ще имат толкова добър пазар, колкото в скандинавските държави.

Българският пазар е толкова свит, че ние,

търговците на мебели, сме направили и невъзможното, за да предложим най-доброто на най-добри цени. От гледна точка на търговията с мебели отварянето на ИКЕА не ни притеснява. Няма да изненадат българският клиент с предлаганите цени. От една река прием вода и е ясно каква е тя.

Очаквам да дръпнат клиенти при стоките за домашни потреби и аксесоарите. Те имат над 7000 артикула, но 70 са много изгодни, а останалото ще е скъпо за българина. Освен

това смятам, че цените тук са по-високи от средноевропейските цени в ИКЕА, като ги сравнявам с Германия, Австрия и Гърция.

Сега може да имат 350 души персонал, но очаквам след 3 месеца да останат със 100 души. Няма напуснали служители от моя магазин, които да са отишли в ИКЕА - от всичките нива - от складов работник до ръководител на отдел. Ние имаме търговска площ около 6000 кв. м и над 50 служители. Ние също имаме около 7500 артикула и се стараем да предложим цялостно решение за обзавеждане, съвет, доставка и монтаж, а не само избор на мебел. Не смятам, че, образно казано, човек може сам да си избере от кой хляб да си купи и затова имаме обучени консултанти.

Относно твърденията, че цените на българските мебели може да се намалят с 10-20%, смятам, че това може да се направи с цел реклама, и то само на определени изделия. И ние правим това, като продаваме стоките на себестойност, но целта е да привлечем клиенти, които, идвайки тук, могат да си купят и друга стока. **□**

” **Инвестициите в ИКЕА и в „София ринг мол“ ще са повече от 100 млн. EUR. Те ще са най-голямото гръцко търговско капиталовложение в България**

Василис Фурлис,
изпълнителен председател на съвета на директорите на "Фурлис груп"

МЕЖДУНАРОДЕН ТЕХНИЧЕСКИ ПАНАИР

26 СЕПТЕМВРИ – 1 ОКТОМВРИ 2011

Страна партньор Русия

Международни изложби

АКВАТЕХ
АУТОТЕХ
ЕЛТЕХ
ЕНЕКО
ИНТЕРМИН ЕКСПО
ИНФОТЕХ
МАШИНОСТРОЕНЕ
СТРОИТЕХ
ХИМИЯ
АВТОМОБИЛЕН САЛОН ПЛОВДИВ

www.fair.bg

Международен панаир Пловдив

Повече икономическа свобода в България

Въпреки световния спад страната е на 13-о място в Европейския съюз и на 28-о в света според доклад на канадския институт "Фрейзър"

България рекордно подобрява позицията си по икономическа свобода, като става 28-а в света и 13-а в Европейския съюз. Тазгодишното издание на доклада "Икономическа свобода по света", изготвен от канадския институт "Фрейзър" и представен в България от Института за пазарна икономика (ИПИ), показва нов глобален спад на икономическата свобода. Наблюдават се проблеми във водещите икономики, но и някои подобрения при най-несвободните от тях. Докладът поставя България на 28-о място в света и на 13-то в Европейския съюз (ЕС).

Леко подобрение за България

През 2009 г. рейтингът достига 7.34, което ни води до 28-а позиция в света и 13-а в Европейския съюз. Спрямо предходната година България подобрява леко резултата си, а текущата ни позиция е рекордна. Подобриенето в резултата за 2009 г. се дължи главно на категорията "достъп до сигурни и стабилни пари" и по-специално на индикаторите, илюстриращи инфлацията. През 2009 г., най-тежката година от кризата, инфлацията в България е в рамките на 2-3%, докато в предишната 2008 г. надвиши 10%. По-доброто класиране на страната се дължи и на отстъпването на икономическата свобода в други страни заради антикризисните мерки, които доведоха до повече държавни разходи и правителствена намеса в местните икономики.

Плюсове и минуси

Подобриенето на резултатите на страната през тези 10 години се дължи на намаляването на държавните разходи, по-ниския брой държавни компании, по-ниските данъци и по-стабилните пари. Страната все още среща проблеми при регулациите на труда и бизнеса. Примери за недостатъците в тази категория са пречки при наемане и освобождаване на

служители, неправилни регулации на работното време, тромава бюрокрация и излишна административна тежест.

Най-проблемната област, в която през години бележим устойчив спад, остава "законодателна структура и неприкосновеност на частната собственост". Плашещо ниски са резултатите по индикаторите "безпристрастност на съдилищата" и "независимост на съда".

Препоръки

За да осигури устойчив ръст на икономическата свобода, от ИПИ съветват страната да се фокусира върху гарантирането на по-стабилни държавни финанси чрез въвеждане на фискален борд, който да гарантира бюджетна дисциплина при минимална политическа намеса. Заеетостта също е ключов приоритет на страната, като акцентът трябва да падне върху създаване на нови работни места, намаляване на трудовото облагане и въвеждане на пенсионна реформа.

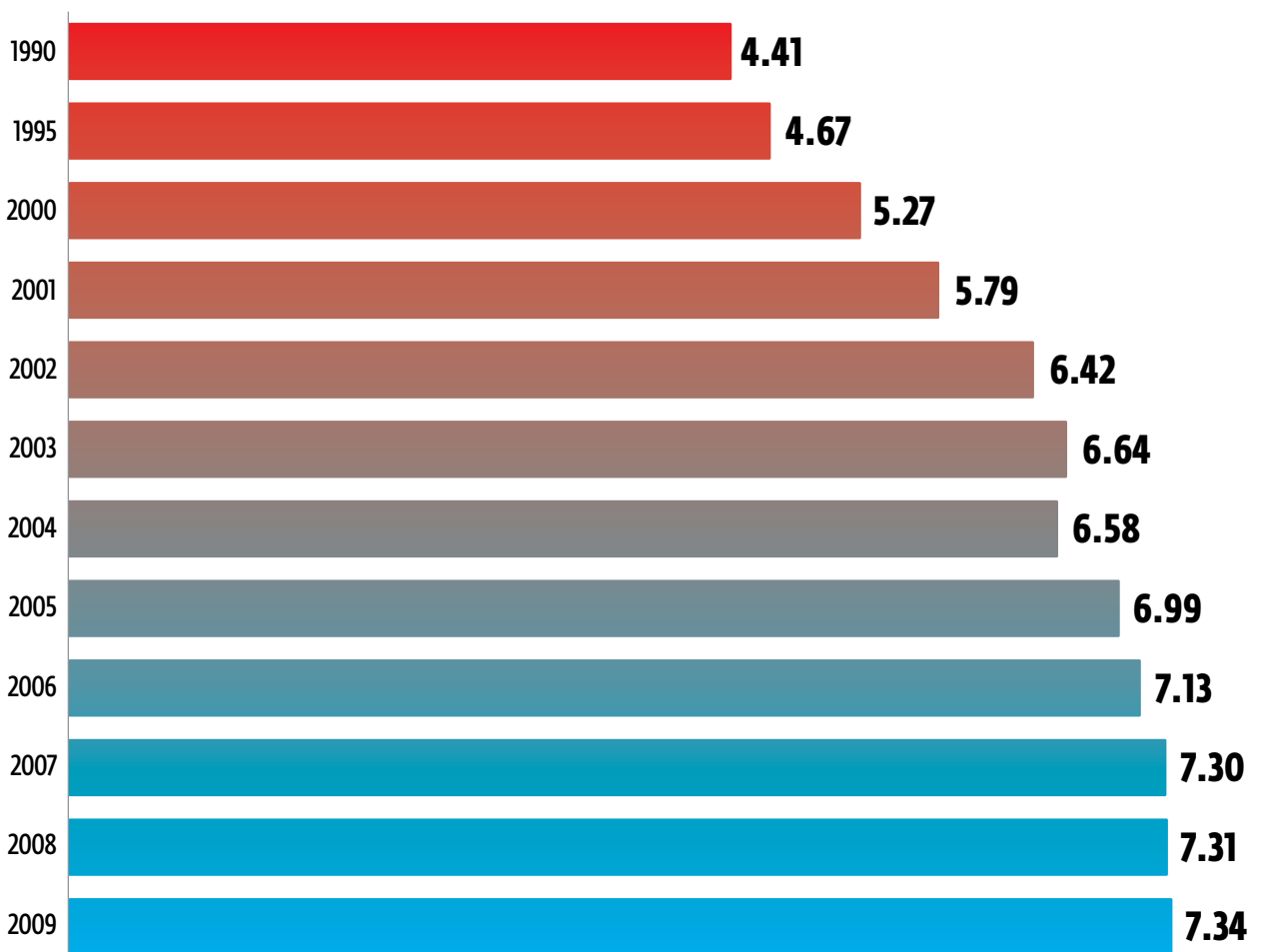
Конкурентоспособността на страната трябва да се промени чрез отваряне на държавно доминирани браншове по пътя на приватизацията. Отношенията на бизнеса с администрацията да бъдат сведени до минимум, като ключова стъпка в това е въвеждането на електронни административни услуги и свиване на бюрокрацията.

На вътрешно ниво икономическа свобода ще бъде постигната само при постигане на истинско върховенство на закона. Спазването на гражданските права трябва да бъде допълнено от следване на държавния интерес в ЕС чрез запазване на конкурентните ни преимущества по отношение на данъци, акцизи и търговия с трети страни.

Свят

Средната световна оценка на икономическата свобода спада от върховото 6.74 през 2007 г. до 6.67 през

Икономическа свобода в България

6.64

► е средната световна оценка на икономическата свобода за 2009 г.

За доклада

► Годишният доклад "Икономическа свобода по света" се изготвя от канадския институт "Фрейзър" в сътрудничество с независими институти от 80 държави.

► Тазгодишното издание обхваща 141 държави, или общо 95% от световното

население.

► Използвани са данни от 2009 г. - последната година, за която има съпоставима официална информация.

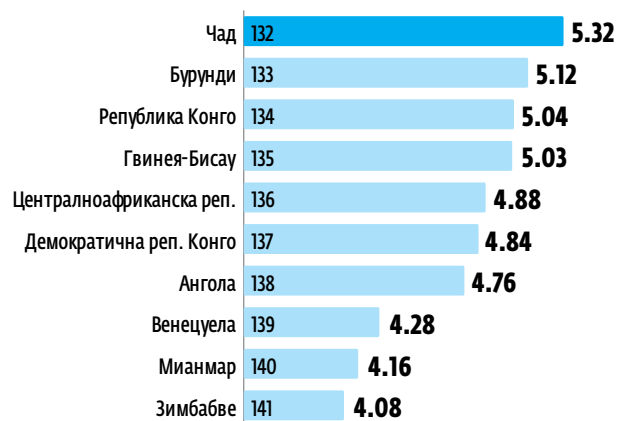
► Докладът използва 42 различни показателя, за да създаде индекс, който погребжда държавите според политиките, насърчаващи икономическата свобода.

► Икономическата свобода се измерва в пет направления - размер на правителството, законодателна структура и неприкосновеност на частната собственост, гостъп до сигурни и стабилни пари, свобода на международната търговия и регулиране на кредитите, труда и бизнеса.

Първи 10

Последни 10

2008 и 6.64 през 2009 г. На челна позиция според доклада са Хонконг, Сингапур и Нова Зеландия. САЩ са на 10-о място и това е най-лошият резултат за страната, откакто се прави този доклад. Най-ниското равнище на икономическа

свобода е регистрирано в Зимбабве.

Сред първите 10 страни няма нито една държава от континентална Европа. Изключение е Швейцария, която не е в ЕС, но е част от Шенген. По-голямата част от страните от ЕС губят

от своята икономическа свобода през последната година. На последно място е изправената пред фалит Гърция. След България са именно проблемните страни като Португалия, Италия, Гърция, Испания, Румъния, Латвия и т. н. Ир-

ландия също остава назад в класирането. Резултатите на Европа ясно показват, че страните с по-висока икономическа свобода в кризисната 2009 г. се справят по-добре по време на сегашната европейска дългова криза. □

Europe's best airline
Turkish Airlines.
And that's not the half of it.

Europe's Best Airline

World's Best Premium Economy Seat

Southern Europe's Best Airline

World's 2nd Best Business Class Catering

World's 2nd Best Premium Economy Class

World's 2nd Best Premium Economy Class Catering

World's 2nd Best Economy Class Catering

Сметната палата ще следи парите на партиите по изборите

От понеделник стартира електронен регистър, където всеки може да види какви финансови средства ползват участниците в изборите

Сметната палата започва да събира информация за финансовите средства, които ще бъдат използвани от партиите в предизборната кампания. От понеделник стартира електронен регистър по Изборния кодекс, в който ще се събира информация за всички дарения, които са получили партиите, съобщи председателят на палатата Валери Димитров. Всяка партия трябва да подаде информация в Сметната палата за получените и изразходваните средства по време на предизборната кампания. Крайният срок за подаване на информацията обаче е 24 часа след датата на балотажа, което означава, че цялата информация за публичността ще бъде видима след приключване на изборите.

Всички пари вугими

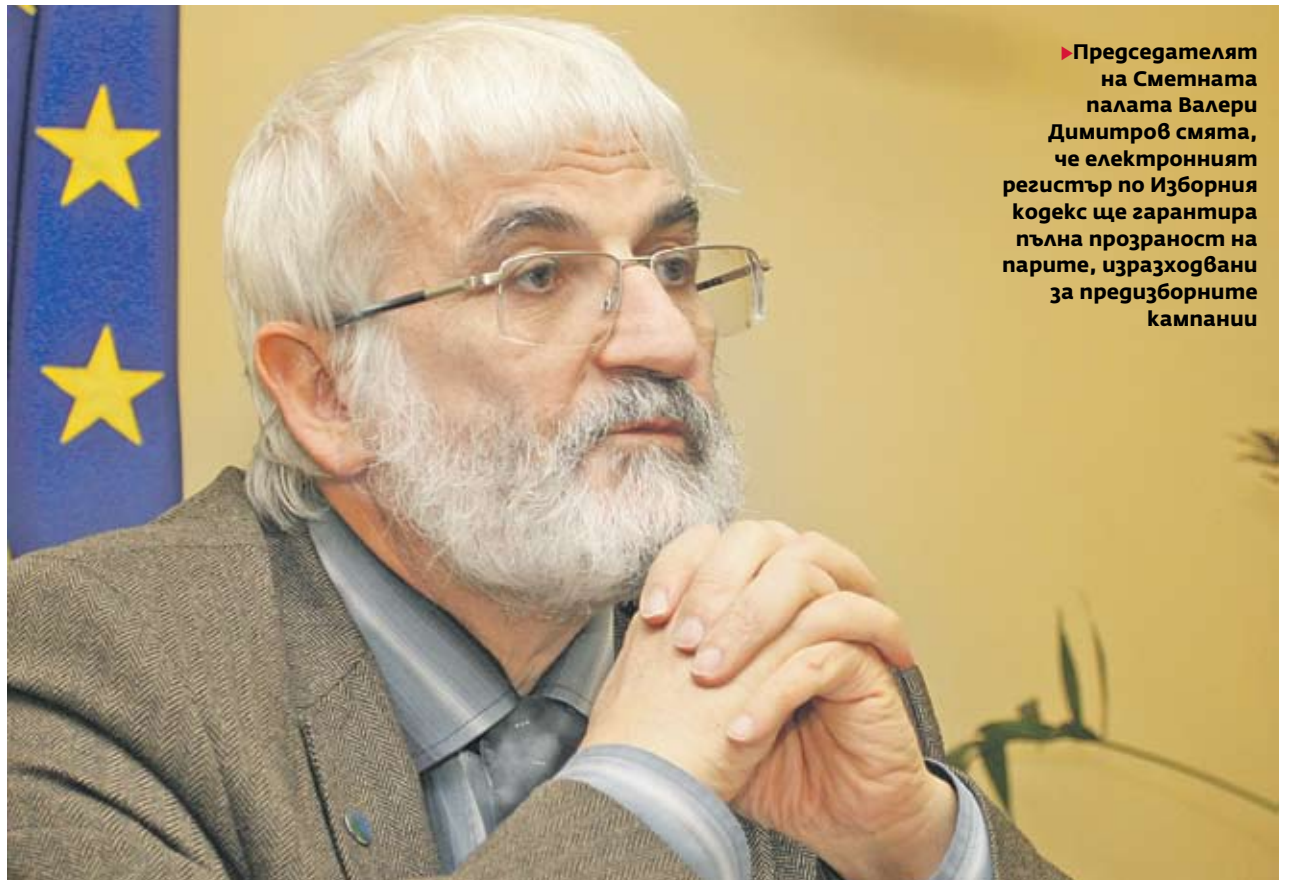
Всички участници в изборите трябва да подават декларации и за произхода на парите, срока за ползване, както и вида на предоставените движими и недвижими вещи. Движими и недвижими вещи може да се даряват само от физически лица, след като бъде доказано, че те са тяхна собственост. Председателят на пала-

тата обясни още, че освен информацията, която се подава от партиите, служителите на палатата ще събират и допълнителна информация от социологическите, рекламните и ПР агенциите, с които работят партиите. А в обсега на одита ще попаднат дори и билбордовете и плакатите, които са сложени преди началото на предизборната кампания. Ще се следят и тези, на които са кандидати за кметове и президенти, а посланието на тях не е пряко свързано с изборите.

Палатата ще публикува информацията до 15 дни, след като тя бъде получена, като всички получени средства ще бъдат одитирани от нея. Окончателният одит на Сметната палата ще бъде готов и видим 5-6 месеца след изборите. Председателят на Сметната палата обясни, че срокът не е кратък, но това е нормално, защото участниците в изборите не са малко и ще бъде необходимо доста време, за да се одитират всички.

Откъде идват средствата

Партиите имат три възможности за финансиране - собствени средства, средства на кандидатите,

► **Председателят на Сметната палата Валери Димитров смята, че електронният регистър по Изборния кодекс ще гарантира пълна прозрачност на парите, изразходвани за предизборните кампании**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

както и дарения от физически лица. Забранени са даренията от юридически лица и еднолични търговци, както и анонимните дарения, от религиозни институции и от чуждестранни граждани и организации. Всички участни-

ци в изборите са длъжни да предадат информацията за получените средства до 24 часа след датата на балотажа. В противен случай Сметната палата ще налага санкции в размер от 5 до 10 хил. лв. за всяко нарушение.

Цената на публичността

Регистърът ще бъде видим за всички граждани, не само за служителите на палатата, каза Валери Димитров. Той е изработен от "Информационно обслужване" и е на стой-

ност 228 хил. лв. От тях 130 хил. лв. са осигурени от Министерството на финансите, а останалите от бюджета на Сметната палата. Договорът за създаване на регистъра е бил изпълнен за 3 месеца.

Рагослава Димитрова

Победител и сгафил

Плевнелиев печели от скандала с подкупите

► Скандалът с исканите подкупи от Росен Плевнелиев през 2007 г. му е донесъл повече позитиви, отколкото негативи. Това стана ясно от представеното проучване на социологическата агенция "Алфа ризърч". Преди около седмица вътрешният министър и председател на предизборния щаб на ГЕРБ Цветан Цветанов съобщи, че през 2007 г. трима общински съветници са поискали от Росен Плевнелиев 500 хил. EUR за решение, свързано с "Бизнес парк София". Според данните 46% от хората следят подробно развитието около това имало ли е подкупи, за какво и как са се развили нещата. "Въпросът с подкупите няма да окаже сериозно влияние, защото повечето хора са разбрали, че Плевнелиев не е дал пари", обясни Боряна Димитрова, управляващ партньор на "Алфа ризърч". По думите ѝ Плевнелиев излиза победител от цялата тази история, а според 64% от анкетиранияте вътрешният министър Цветан Цветанов е направил гаф, когато е съобщил за случая.

Скачени съдове

Икономическата обстановка ще окаже влияние върху вота

► Влошената икономическа обстановка ще окаже влияние върху предстоящите местни и президентски избори, стана ясно от последното проучване на "Алфа ризърч". Според 51% от хората икономическото състояние на страната върви надолу, а 42% от хората са на мнение, че финансовото им състояние се влошава. Според социолозите от "Алфа ризърч" икономическите очаквания и усещания са едни от най-рисковите фактори, които ще окажат сериозно влияние на решенията на гласоподавателите. Само 18% от хората се надяват, че икономическата обстановка ще се подобри, а 67% от запитаните са разочаровани от начина, по който ГЕРБ управлява страната. ► Одобрението към премиера Бойко Борисов пък е 30%, като спрямо предишното проучване (проведено през май) това е понижение от 5%. А сред най-харесваните министри са външният Николай Младенов и земеделският Мирослав Найденов.

Активност

Повечето хора ще гласуват на местните избори

► Избирателната активност на предстоящите избори ще бъде между 50 и 55%, показва социологическо проучване на "Алфа ризърч". Според данните повечето хора обаче ще гласуват за местна власт, а не за президент на предстоящите избори. Този отговор са дали 62% от запитаните. Според Боряна Димитрова предстоящият вот се очертава като цикъл на промяна на съществуващите нагласи. По думите ѝ рязко се увеличават хората, които искат промяна на статуквото и нов кмет, а не сегашния. ► Плевнелиев се очертава фаворитът на гласоподавателите - 38.5% от бюлетините в урните ще бъдат за него, прогнозира от "Алфа ризърч". Както е известно и от други проучвания - на второ място се нарежда кандидатът на БСП Ивайло Калфин. Според последното проучване той ще получи 23.5% от гласовете, а за Меглена Кунева ще бъдат 18.4%. Според социолозите на "Алфа ризърч" все още не може да се каже какво следва, ако гласовете на ДПС, които нямат свой кандидат, се насочат към Плевнелиев или към Калфин.

64%

► от хората смятат, че Цветан Цветанов е направил гаф, когато е съобщил за искания от Плевнелиев подкуп

62%

► от хората са на мнение, че кандидатът за президент на ГЕРБ Росен Плевнелиев излиза победител от историята с подкупите

51%

► от хората са на мнение, че икономическото състояние на страната върви надолу

67%

► от анкетиранияте не са доволни от политиката на ГЕРБ

62%

► от гласоподавателите ще гласуват за кмет

59%

► от гласовете ще бъдат за президент

Слънцето дава
най-добрите плодове

Със Sedna Power Plants Bulgaria
фотоволтаичния сектор е сигурен и изгоден

- 🕒 Бързина на изграждане
- 🌱 Иновативни решения
- 🤝 Партньорство с водещи европейски доставчици

Sedna Power Plants Bulgaria следва клиента във всяка фаза на инвестиционния процес, от проектирането, финансирането и юридическата помощ до изграждането, поддръжката и предоставянето на 20 годишна гаранция.

За повече информация свържете се с нас

Безплатна линия
0800 42 295

solutions@sednagroup.bg
www.sednagroup.bg

SEDNA Power Plants Bulgaria Ltd.
Bulgaria, Sofia 1680
Boulevard Bulgaria № 58
Tel. +359 (02) 4001379
Fax +359 (02) 4001378

sedna BULGARIA
power plants

И Италия стана жертва на рейтинговите агенции

Standard&Poor's намали кредитния рейтинг на страната с една степен заради опасенията за икономическия растеж

Международната рейтингова агенция Standard&Poor's намали кредитния рейтинг на Италия от A+ на A и обяви, че перспективата за страната остава отрицателна. От агенцията заявиха, че слабият растеж може да ограничи способността на Рим да намали държавните разходи и да постави финансите в ред. Оценката е под тази на Словакия и равна на кредитния рейтинг на Малта.

Решението не оказва особено влияние на пазарите, а италианският премиер Силвио Берлускони коментира, че решението е било повлияно от политически съображения. Според него понижението е продиктувано повече от истории в медиите, отколкото от икономическите реалности.

В очакване на ново понижение

„S&P само наваксват спрямо пазарите. Те санкционират италианските облигации през последните месеци заради слабата управляваща коалиция и дълго проточените преговори за бюджета”, коментира пред ВВС Джейн Фоли, валутен стратег в Rabobank. Анализаторите очакват и друга рейтингова агенция - Moody's, чиято оценка за Италия е с три пункта по-висока от тази на Standard & Poor's, в скоро време да прибегне до понижаването ѝ.

Недостатъчни усилия

Наскоро италианският парламент прие пакет от непопулярни мерки за бюджетни икономии, но спо-

► Standard&Poor's намали кредитния рейтинг на Италия от A+ на A и обяви, че перспективата за страната остава отрицателна

ЧИМКА BLOOMBERG

Инвестиционен статус

Рейтингът на Турция вече е ВВВ-

► Междуременно S&P повиши оценката си за кредитния рейтинг на Турция с една степен до равнище ВВВ- и ѝ даде положителна перспектива. Така държавните облигации на Турция получиха инвестиционен статут.

► Агенцията потвърди кредитния рейтинг на Анкара в твърда валута на равнище ВВ.

► В коментарите си експертите на S&P отбелязват, че във финансовата система на Турция „настъпват подобрения, а в същото време се разширява и вътрешният пазар”.

А

► с отрицателна перспектива е занижената оценка на Италия от S&P

ред S&P обаче това не е достатъчно. „Вярваме, че намаленият темп на икономическата активност в Италия към момента ще направи ревизираните фискални цели на правител-

59.8

► млрд. EUR бюджетни икономии планира Италия, за да балансира бюджета си до 2013 г.

ството трудни за постигане”, се казва в изявление на агенцията. „Освен това нерешителният отговор на италианското правителство на сегашния натиск на пазара предполага и

бъдеща политическа несигурност по отношение на средствата за справяне с икономическите предизвикателства пред Италия”, посочват още от S&P.

Данъците ще спънат растежа

От агенцията разкритикуваха и силната зависимост на плана за бюджетни икономии от повишението на данъците - включително и увеличаване на ДДС с 1%. Според S&P данъците

в Италия вече са много високи и допълнителното им увеличаване ще пречи на растежа.

Планът за икономии е в размер на 60 млрд. EUR, което се равнява на 2.8% от БВП. В момента се очаква прогнозата за икономическия растеж през тази година от 1.1 на 0.7%, което вероятно ще ги принуди да повишат и прогнозата за необходимото кредитиране.

Поредната слаба оценка в еврозоната

Италия е поредната страна от еврозоната, чийто рейтинг беше понижен през тази година - след Испания, Ирландия, Гърция, Португалия и Кипър. Страната има и втория по размер дълг спрямо БВП в Европа, като през последните седмици цената на тези задължения расте, което създава притеснение у кредиторите за способността ѝ да обслужва задълженията си. **И**

” Решението на Standard&Poor's да понижи рейтинга на Италия не отразява действителността. Вече подготвяме мерки за стимулиране на икономическия растеж. Очаква се те да дадат резултат в краткосрочен до средносрочен план. Оценките на S&P по-скоро сякаш отразяват заглавията от вестникарски публикации, отколкото от реалността, и вероятно са повлияни негативно от политически фактори

Силвио Берлускони, премиер на Италия

Опровержение

S&P отрече решението ѝ да има политически мотив

► Международната рейтингова агенция Standard&Poor's отхвърли обвинението на италианското правителство, че решението ѝ да понижи кредитния рейтинг на Италия е политически мотивирано.

► Италия е изпълнила всички необходими мерки за постигане на целите, съгласувани с Европейския съюз, за намаляване на бюджетния дефицит до нулево равнище през 2013 г.

► Това се посочва в официално изявление на Европейската комисия, което беше публикувано в отговор на понижаването на рейтинга на Рим.

► Италианските власти трябва да започнат спешни действия за преодоляване на „дълбоко вкоренените структурни слабости” на националната икономика, допълват от ЕК.

БТК приключи продажбата на НУРТС

„Българска телекомуникационна компания“ обявя, че е финализираща сделката с Bluesat Partners Ltd. за продажбата на 50% от Националното управление „Радио и телевизионни станции“ (НУРТС). С тази сделка познатата с търговската си

марка „Виваком“ компания окончателно прехвърли развитието на цифровата инфраструктурна мрежа на националното управление в ръцете на „НУРТС България“, общо дружество между Mancelord Limited, компанията, която от август 2010 г. притежава другите 50% от дружеството, и новия инвеститор. През юли сделката беше одобрена

от Комисията за защита на конкуренцията. През 2010 г. телекомуникационната компания продаде половината от НУРТС на регистрираната в Кипър Mancelord Limited, която се представлява в България от „Бромек“ ЕООД - собственост на председателя на надзорния съвет на Корпоративна търговска банка Цветан Василев.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ**Групата на „Химимпорт“ поглъща „Алма Тур“**

Туроператорът спира дейността си поради финансови затруднения, а според неофициална информация вече е в процедура по несъстоятелност

Скандалът между „Алма Тур“ и компания от групата на „Химимпорт“ е към епилога си, след като вчера туроператорът обявя, че спира дейност поради финансови затруднения, а „София прес“ разпространи информация, че компанията от туристическата група вече са в процедура на фалит. Ако тази процедура наистина е задвижена, кредиторите на дружеството ще се превърнат в негови собственици. По този начин групата на „Алма Тур“ ще стане част от „Химимпорт“.

Драмата вчера

„Алма Тур“ обявя, че временно спира дейността си чрез съобщение до медиите от съвета на директорите на „Алма Тур БГ“. Дейността на туристическата агенция е прекратена поради временни финансови затруднения.

На извънредна пресконференция ресорният зам.-министър Иво Маринов съобща, че всички 183 български туристи, които са заминали с „Алма Тур“ в Гърция и Турция, в събота ще бъдат превозени безплатно до България. Разходите по връщането на туристите пък ще бъдат покрити от застрахователната компания „Армеец“, с която „Алма Тур“ има сключен договор. Застрахователната компания също е част от групата на „Химимпорт“. Маринов апелира към останалите клиенти на туристическата агенция, на които им предстоят полети на 22 и на 24 септември, да не заминават. По неговите думи парите на тези клиенти ще бъдат възстановени.

Кой ще плати сметката

От „Алма Тур“ пък посъветваха клиентите, които вече са направили резервации за пътувания с компанията, да подадат искане за възстановяване на сумите до Комисията за защита на потребителите, пише още в съобщението. От своя страна обаче председателят на комисията Александър Масларски заяви, че това

изказване от туроператора е изключително некоректно и разочароващо. „Клиентите трябва да търсят парите си първо от „Алма Тур“, а чак след това да се обърнат към застрахователя и към нас“, коментира той.

„Независимо дали „Алма Тур“ има временни или постоянни финансови проблеми, още днес (вчера) в 17 ч свиквам заседание на КЗП. Ако на заседанието се реши, че има съмнение за нелегална търговска практика, ще приложа административна мярка за забрана на туроператора да предлага продукт, докато не изплати всичките си задължения“, заключи Масларски. Скандалът започна на 9 септември, когато авиопревозвачът „България Ер“ анулира всички полети, поръчани от туроператора „Алма Тур“. Това стана причина 500 руски и финландски туристи да останат принудително на летището в бургаския квартал Сарафопо в продължение на няколко дни. Причината беше, че туроператорът, който работи с руската „Омега“, не е платил на „България Ер“ 7 млн. лв., а поради това авиопревозвачът отказа да превози туристите обратно в държавите им.

Връзката

Водещото дружество от групата - „Алма Тур БГ“ - е заложено в полза на ЦКБ и УниКредит Булбанк срещу заем за 13.905 млн. EUR, показват данните от досието на компанията в Търговския регистър. По-голямата тежест от синдикирания заем поема УниКредит Булбанк, която е отпуснала 10.9 млн. EUR. ЦКБ, която е част от същата икономическа група, както и „България Ер“, е осигурила 3 млн. EUR, показва справка. Залогът е направен на 10 август 2010 г. Друга компания от групата - „Алма Тур Флай“, има дългове за над 43 млн. лв. към „България Ер“. Така групата на „Химимпорт“ се превръща в най-големия кредитор на туристическите компании на „Алма Тур“.

Кина Драгнева

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Условия по кредити

► Основната част от осигурения ресурс е за рефинансиране в пълен размер на оборотни и инвестиционни кредити, сключени от дружествата от групата „Алма Тур“ с ОББ. Два от тях са задължения на „Алма Тур Хотел Тамплиер“, а един е на компанията майка „Алма Тур БГ“. Други 4 млн. EUR са отишли за

пресрочно погасяване на емисията корпоративни облигации, издадени от дружеството. Още 2 млн. EUR е получила „Алма Тур БГ“ за финансирането на до 57% от стойността на строително-монтажни работи по инвестиционната програма за изграждане на хотелския комплекс „Тамплиер“ в Банско. Банковият кредит е отпуснат при 8.5% годишна лихва, но

е доста любопитно разпределението на наказателната лихва между банките. Докато при просрочие към УниКредит Булбанк „Алма Тур БГ“ дължи 6% годишно, наказанието от ЦКБ е три пъти повече - 20.5% годишно. Според условията на договора „Алма Тур БГ“ се задължава да дължи активите през целия срок на договора на ниво минимум 29 млн. лв., което

условие не е изпълнено още към момента на договора, показва приложеният баланс. „Алма Тур Флай“ пък е заложено в полза на „България Ер“ за 5.88 млн. EUR и 21.3 млн. USD. Данните в Търговския регистър показват, че предмет на залога са задължения по изпълнение на чартърни полети от летния сезон. Договорът за залога е от май 2010 г.

Едно към едно**„Армеец“ приема заявления за щети от клиенти на „Алма Тур БГ“ АД**

► ЗАД „Армеец“ организира приемане на заявления за ползвателите услуги и закупили туристически пакети от „Алма Тур БГ“ АД, които са пострадали от дейността на туроператора.

► За улеснение на клиентите заявления може да се подават през интернет страницата на дружеството www.artmeec.bg в специално разработената секция за онлайн услуги или в централния офис в София на ул. „Стефан Караджа“ 2.

► Отговорността на „Алма Тур БГ“ АД в качеството му на туроператор е застрахована при ЗАД „Армеец“ за сумата 200 000 лв. съгласно чл. 42 от Закона за туризма и Наредбата за условията и реда за сключване на задължителна застраховка, покриваща отговорността на туроператора, приема от Министерския съвет.

Съобщение до медиите на ЗАД „Армеец“

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАЯВКИ
0 7001 7001
НА ЦЕНТА НА ЕДИН ГРИСОН РАЗГОВОР

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА БЪЛГАРИЯ

НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА

SPEEDY
CURIERI BULGARETIA
РЕЧЕНБ. СТОПЕНБ.

“Асарел” и “Челопеч” ще правят добива по-ефективен

Проектите се очаква да стартират до година и ще удължат живота на предприятията

Ведещите предприятия в българския минодобивен отрасъл подготвят проекти за по-ефективно оползотворяване на ресурсите и удължаване живота на предприятията. Това стана ясно на последната, трета дискусия за устойчивото развитие на минерално-суровинната индустрия, която разгледа въпросите за социалната отговорност на компаниите в сектора. Събитията бяха организирани от Българската минно-геоложка камара (БМГК) и в. “Пари”.

По-дълъг живот

От няколко години “Асарел-Медет” работи по изготвянето на проект за удължаване живота на рудника и дейността на предприятието, каза изпълнителният директор Лъчезар Цоцорков, който е и председател на управителния съвет на БМГК. Това ще доведе до удвояване на запасите и ще удължи живота на мината вместо до 2020 до 2040 г. Проектът трябва да бъде одобрен догодина.

За подобряване на извлечането на метала от рудата работят и в “Челопеч майнинг”, тъй като сегашната технология не позволява достатъчно голям процент извличане. “През тази година разработихме план,

►Прегсегателят на управителния съвет на Българската минно-геоложка камара Лъчезар Цоцорков получи сертификат за присъединяване на организацията към Глобалния договор на ООН. Членовете на световната инициатива се ангажират да спазват десет принципа, свързани с човешките права, труговите норми, околната среда и антикорупцията. Това е първата браншова камара, която се присъединява, каза изпълнителният директор на сдружение “Българска мрежа на Глобалния договор на ООН” Марина Стефанова

СНИМКА БОБИТОШЕВ

предвидили сме няколко милиона долара за доразвиване на идеята през 2012 г.”, каза изпълнителният директор Николай Христов. По думите му компанията скоро ще може да излезе с решение как златото в Челопеч да бъде максимално извличено и оползотворено.

По отношение на прова-

ления заради предишното правителство проект за производство на злато от концентрата в “Челопеч” Христов коментира, че в краткосрочно бъдеще компанията не предвижда да се връща към него. Той обаче е убеден, че рано или късно това ще стане, защото концентратите, които произвежда индустрията, стават все по-комплексни и преработката им представлява все по-голямо техническо предизвикателство. “Ние обаче сме една крачка напред и имаме технология за преработката им”, добави той.

Локомотив

“Тези две компании са локомотив, който изтегля други предприятия, които вървят по техния път. Има обаче много добивни фирми в България, които изостават като технология, екология и безопасност”, каза Александър Кънев от федерацията

на миньорите към КНСБ.

“Не приемайте културата на високомерно, имперско отношение към рисковете”, препоръча Пенчо Пенчев от фондация “Институт за устойчиво развитие”. Той даде пример с британската ВР, която е имала програма за устойчиво развитие, но въпреки това стана причината за най-голямата екологична катастрофа край бреговете на САЩ с разлива в Мексиканския залив. “Много е опасно някой да проявява високомерно отношение, това е пагубно”, съгласи се Николай Христов. По думите му важна е ролята на обществото и на неправителствените организации като коректив на бизнеса, тъй като диалогът помага на компаниите да се развиват и да стават все по-безопасни.

Огромна сума

От 2008 г. досега “Челопеч майнинг” е инвестирала около 6 млн. USD в кор-

поративна социална отговорност. “Това е огромна сума, водещите минни компании в света, които имат в пъти по-голяма дейност и заетост, имат подобни числа”, каза Алекс Нестор, директор “Корпоративни и външни отношения” на компанията майка Dundee Precious Metals. “Имате ли практика да се извинявате на местната общност, когато има разлив на хвост”, попита Дончо Иванов от “Коалиция за устойчиво развитие”. Компанията има добри практики в случай на авария, отговори Ирена Стамболиева, директор “Здраве, безопасност, околна среда и връзки с обществеността”. Първата е да информира, втората - да вземе незабавни мерки, след като прецени аварията, а третата е да направи подходящ мониторинг дали е почистила добре. “Това е грижа за околната среда и за здравето на хората”, каза Стамболиева.

Чуваемост

Минният бизнес днес е осъзнал, че не може да бъде това, което е бил вчера, осъзнал е, че трябва да бъде безопасен и социално отговорен. Много е важно обаче да има диалог и чуваемост, да се намери пресечната точка между заинтересованите страни, категоричен е Николай Христов. Обществото се крепи на суровините и не може да съществува без минната индустрия. Тя обаче може да бъде двигател на развитието по безопасен, екологосъобразен и социалноотговорен начин, добави той.

Програмите за корпоративна социална отговорност на компаниите в минерално-суровинната индустрия не са пиар. Те имат дълбоко осмислени политики за устойчиво развитие, заяви изпълнителният директор на БМГК Иван Андреев.

Излика Филипова

” Все още не е осъзнато, че корпоративната социална отговорност не е придагък към дейността на компаниите, а е неразривна съставка на формулата на успеха. Трябва да разберем, че успешните компании и общества са такива, защото прилагат систематично принципите на социалната отговорност, а не обратното

Томю Млагенов,
министър на труда и социалната политика

Противниците на Dundee мислят дали да обжалват

Експертите казаха “да” на проекта в Крумовград, общината и една екоорганизация са против

Няма решение дали Коалиция за устойчиво развитие (КЗУР) и местните власти ще обжалват решението на Висшия експертен екологичен съвет (ВЕЕС) към Министерството на околната среда и водите (МОСВ) да даде зелена светлина на проекта на “Болкан минерал енд майнинг” за добив и преработка на златни руди край Крумовград. Дружеството е дъщерно на ка-

надската Dundee Precious Metals.

“Въпросът още не е разглеждан”, казаха от

община Крумовград. “Не сме обсъждали засега с организацията в коалицията дали да обжалваме административния акт”, коментира за в. “Пари” и председателят на КЗУР Дончо Иванов.

Предложение

На свое заседание в понеделник ВЕЕС реши да предложи на министъра на околната среда и водите

да одобри осъществяването на инвестиционното предложение на “Болкан минерал енд майнинг”. То е свързано с добив и преработка на златосъдържащи руди от участъка “Ада тепе” на находище “Хан Крум” край Крумовград. Против предложението гласуваха представителят на КЗУР и кметовете на Крумовград, Овчар, Дъждовник и Звънарка. Въз основа на пред-

ложението на експертния съвет министърът може да издаде решение по оценка за въздействие върху околната среда (ОВОС) или да изисква повторно разглеждане на документацията на ВЕЕС. Нормативната уредба позволява да се обжалва решението по ОВОС, което е административен акт, казаха от пресцентъра на МОСВ.

Предварително ВЕЕС разреши също предварително изпълнение на проекта, тъй като размерът на инвестициите, които се предвижда да бъдат в размер на 120-130 млн. USD, е от огромно значение за региона и страната. Допускането за предварително изпълнение също може да се обжалва по реда на Административно-процесуалния кодекс.

Излика Филипова

Бизнесът оспори и по-малкото поскъпване на природния газ

Компаниите са недоволни, че все още не е ясен принципът, по който се определя цената на газа

Всяко увеличение на цените на енергийните ресурси ще затрудни големите компании у нас и ще намали тяхната конкурентоспособност. Така председателят на УС на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК) Константин Стаменов коментира предложението на енергийния регулатор за новите цени на газа от октомври. В понеделник Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) публикува доклад, в който излезе със становище, че цената на синьото гориво за четвъртото тримесечие на 2011 г. трябва да се увеличи с 8.6%. Предложението на обществеността доставчик "Булгаргаз" пък беше газът да скочи с 13.86%, или 634.44 лв. за 1000 куб. метра.

Комисията в атака срещу 14-те процента

Изчисленията на работна група към енергийния регулатор показват, че природният газ би трябвало да се продава на 605.15 лв. за 1000 куб. метра без ДДС. Предложението си комисията прави след подробен анализ. В доклада към него

се казва, че държавната компания е завишила очакванията си за потреблението на синьо гориво през четвъртото тримесечие на 2011 г. Заключението на ДКЕВР е направено въз основа на анализ за реализираните количества от горивото през минали периоди. Регулаторът смята, че не е основателно и да се взема предвид недовзетият приход за минали периоди на обществеността доставчик. Причината е, че "Булгаргаз" не е представил всички необходими данни, за да бъде изчислена неговата стойност.

В доклада на ДКЕВР е отчетено повишението на алтернативните горива - мазут и газол. Комисията отчита и поскъпването на газа, който "Булгаргаз" купува от трите доставчика - "Газпром экспорт", "Винтерсхал" и "Овергаз Инк", което е от 10 до 25%.

Ефекти и реакции

Ако бъде одобрено поскъпване от около 9%, това ще увеличи цената на крайните потребители на "Овергаз" с 6.7%, пресметнаха вчера от газоразпределителното дружество. Представители на бизнеса за пореден път коментираха, че все още не е ясен принципът, по който се определя цената на газа. "Нямаме яснота по цялата картина как точно е определено поскъпването, а големият недостатък при

8.6%

е предложението на ДКЕВР за поскъпване на природния газ от 1 октомври

нас е, че нямаме либерализиран пазар на природен газ", коментира Константин Стаменов от БФИЕК. Във федерацията влизат 17 големи предприятия, които потребяват около 20% от природния газ на пазара. За повече светлина и предсказуемост при измененията на цените на газа настоява и Българската стопанска кама-

ра (БСК). "ДКЕВР не трябва да задържа цената, за да изпълнява социални функции, а след това в най-неудобния момент да се налага скокообразно повишение", коментира зам.-председателят на БСК Камен Колев. "Самата функция на "Булгаргаз" като посредник в тази верига не е ясна", заяви Колев. Той припомни, че фактът, че

общественият доставчик има недовзет приход, противоречи на всякаква икономическа логика.

Кой страда най-много

Колев уточни, че от увеличението най-много ще пострадат тези, които ползват газа не само като гориво, но и като суровина - торвите

заводи. Поскъпването ще се отрази и на бизнеса на големите консуматори като металургията и стъкларската промишленост. Преди седмица шефът на ДКЕВР Ангел Семерджиев коментира, че при поскъпване на синьото гориво над 5% ескалиращ ефект ще има и върху цената на парното.

Елина Пулчева

Мнение

Допълнително затруднява бизнеса

Това е сериозно повишение и допълнително ще затрудни бизнеса. Най-много ще пострадат тези, които ползват газа не само като гориво, но и като суровина - това са торвите заводи и преди всичко големите консуматори като металургията, стъкларската промишленост и домакинствата чрез парното, тъй като ще се усети и там.

Най-важното е да има прогнозируемост на измененията на цената на газа. ДКЕВР не трябва да задържа цената, за да изпълнява социални функции, а след това цената да се повишава скокообразно в най-неудобния момент. Важното е увеличението да става плавно и предсказуемо, така че бизнесът да може да съобразява това в своите бизнес планове.

Самата функция на "Булгаргаз" като посредник в тази верига не е ясна. Може ли една нормална фирма в противоречие с

Камен Колев,
зам.-председател на БСК

икономическата логика да продава под себестойност - т. е. да се формира т. нар. недовзет приход, който в следващия момент да се компенсира? □

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ ПРЕДЛАГА БЕЗВЪЗМЕЗДНО ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ НА ФЕРМЕРИ И СОБСТВЕНИЦИ НА ГОРИ

ЕС ПОДПОМАГА ОБУЧЕНИЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ФЕРМЕРИ

На земеделските производители и собствениците на гори се предоставя възможност за повишаване квалификацията чрез безвъзмездни обучителни курсове и информационни дейности по мярката 111 „Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания“ от ПРСР. Услугата се предоставя от обучаващи организации, които са бенефициенти по мярката 111 и имат сключени договори с ДФ „Земеделие“. Всички желаещи, за курс от 150 часа, 30 часа или семинар, трябва да следят електронните страници на МЗХ и ДФЗ-РА, както и информационните табла в областните дирекции "Земеделие" и общинските служби по земеделие, както и в областните подразделения на ДФЗ, където се публикува информация за одобрените обучаващи организации. Там са посочени контакти на всяка организация, срок за записване, темите и продължителността на одобрените курсове и информационни дейности, както и мястото им. Разходите за път, храна и нощувки на обучаваните се покриват от проектите на обучаващите организации. Няма ограничения за вида и броя на преминалите обучения от един фермер или собственик на гори. За организиране на обучителни курсове и информационни дейности по мярката 111 от ПРСР могат да кандидатстват висши училища и лицензирани обучаващи организации. Проекти за информационни дейности могат да подават и юридически лица с нестопанска цел и научни институти с предмет на дейност в областта на селското и горското стопанство, управлението на земите и околната среда. Повече информация относно кандидатстването по мярката 111 можете да намерите на интернет страницата на www.prsr.government.bg

МИНИСТЕРСТВО
НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Програма
за развитие на
селските райони
(2007-2013)
Министерство на
земеделството и
храните

Европейски
земеделски фонд
за развитие
на селските райони
„Европа инвестира
в селските райони“

„ЕВРОПЕЙСКИ ПАРИ
ЗА БЪЛГАРСКОТО
СЕЛО“

Гръцката "Актор" ще строи и лот 4 на "Струма"

Следващите търгове за строеж на магистрали вече няма да се печелят само с най-ниска оферта

Гръцката фирма "Актор", която изгражда лот 3 на магистрала "Тракия", спечели и конкурса за изпълнение на лот 4 на магистрала "Струма". "Актор" предложи най-ниската цена за строежа на 15-километровия участък Сандански - Кулата. Тя е 55.980 млн. лв без ДДС, или 1.908 млн. EUR на километър. В търга участваха 15 фирми и консорциуми, от които само един не беше допуснат от комисията на Агенция "Пътна инфраструктура" (АПИ) до отваряне на ценовите оферти - обединение "Струма Лот 4", което включва "Трейс Груп Холд" и чешката ОХЛ ЖС. Най-висока цена предложи "Алпине Бау" ГмБх - над 86 млн. лв.

Богра смяна

Това беше последният търг за голям инфраструктурен проект, който протича по досегашната процедура, предвиждаща най-ниската оферта да определя изпълнителя. Това беше и първият търг за магистрала, откакто Министерството на регионалното развитие и благоустройството и АПИ имат нови ръководства.

"Цената на "Актор" съвпада със средните цени, на които до момента се изграждат всички магистрали, като дори е по-висока от средните цени за лот 1

на "Струма" и лот 2 на "Марица", коментира новият регионален министър Лиляна Павлова. "За мен най-показателно е нещо друго - че от 15 кандидата 14 бяха допуснати до отваряне на ценовите оферти. Това показва, че има голям интерес, че има прозрачност и доверие в системата, което оправдава нашите усилия в посока на това да докажем, че агенцията е прозрачна и професионална институция, която има много ясни правила за работа. Фирмите вече познават тези правила и кандидатстват съвсем спокойно по тръжните процедури", заяви Павлова в тон с изказванията на предшественика си Росен Плевнелиев.

Строг контрол

Павлова пожела на "Актор" да изпълни и този проект в срок и да спазва всички поставени условия. Тя изтъкна, че под ръководството на новия директор на пътната агенция - инж. Лазар Лазаров, в момента се доразработват нови, по-строги процедури по контрол. "Важно е не само да построим магистралите в срок, но и да ги построим качествено. Затова ежедневното участие на целия екип по места е задължително, а висшето ръководство ще прави проверки на място поне два пъти в месеца", заяви

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Павлова. По думите ѝ лот 2 на магистрала "Тракия" трябва да е завършен през юни следващата година, а лот 3 - най-късно през септември. "Разбира се, ще се опитаме, доколкото е възможно, да ги пуснем и по-рано, така че да сме спокойни, че за летния сезон сме отпустили трафика в максимална степен", обеща Павлова.

Нова процедура

Следващият търг за строеж на магистрала - за лот 2 на "Струма" - трябва да протече според нова процедура, при която изпълнителят ще се избира по икономически

най-изгодна оферта, а не по най-ниска цена. Процедурата ще е двустепенна и освен изпълнението ще включва инженеринг и доработване на техническите проекти. Затова и сроковете за изпълнение ще са по-дълги - от 24 до 36 месеца. Новата процедура се разработва от външни консултанти по линия на JASPERS и Европейската инвестиционна банка. Според Павлова се очаква новата процедура да е готова през октомври, така че най-късно до началото на 2012 г. да бъде обявен конкурсът за лот 2 на "Струма".

Филип Буров

Офертите

1. Сдружение "Салваторе Матарезе" АД и "Инж. Клаудио Салини Гранди Лавори" АД - 59 870 000 лв. без ДДС
2. "Джей енд Пи Авакс - С.А." Гърция - 78 200 000 лв. без ДДС
3. "Доуш иншаат ве тиджарет" АД, Турция - 83 078 507.82 лв. без ДДС
4. Консорциум "Струма ЛОТ 4" - 78 804 000 лв. без ДДС
5. Сдружение "АМ Струма 2011" - 83 677 700 лв. без ДДС
6. Сдружение "ИПС - Техникс ЛОТ 4" - 58 807 410 без ДДС
7. Сдружение "Струма 4 - Роудс 2011 г." - 83 187 000 лв. без ДДС
8. "Алпине Бау" ГмБх - 86 099 367.38 лв. без ДДС
9. Обединение "Струма Лот 4" - не е допуснато до отваряне на ценовата оферта
10. "Актор" АД - 55 980 000 лв. без ДДС
11. Консорциум "Лена - ИСА" - 63 666 666.67 лв. без ДДС
12. Обединение "СК 13 - Сандо - Струма" - 68 796 507.28 лв. без ДДС
13. Консорциум "Хохтийф - Станилов" - 76 519 923 без ДДС
14. ДЗЗД "Струма - България 2011" - 61 492 612 лв. без ДДС
15. "Конструксионес РУБАУ" АД - 67 980 000 лв. без ДДС

"МобилТел" обвини "Виваком" в нелоялна конкуренция

От най-стария мобилен оператор искат рекламната тарифна план "Без договор" да бъде спрян

Телекомуникационната компания "МобилТел" е сезирала Комисията за защита на конкуренцията заради начина, по който конкурентният мобилен оператор "Виваком" рекламира новия си мобилен план Viva Free. Според "МобилТел" рекламната заблуждава потребителите за

предлаганата от конкуренцията услуга, обявявайки я като първия в България тарифен план без договор. От "МобилТел" настояват излъчването на търговското съобщение да бъде спряно. Според сезиращия телеком в рекламната на Viva Free са налице две твърдения, които подвеждат потребителите.

Възражения

На първо място, Viva Free е мобилен план, който не е без договор, каквото е твърдението от рекламната. Макар и безсрочен, договор за услугата има

и клиентът се обвързва с определени условия при сключването му, поясняват от "МобилТел". Освен това той не е и първият мобилен план без срочен договор. От ноември 2008 г. "МобилТел" предлага абонаментен план, който не е обвързан със сключването на срочен договор. "МобилТел" смята, че акцентът в рекламната на Viva Free, както и в прессъобщението на "Виваком" за този тарифен план, е върху липсата на договор, както и върху обстоятелството, че предлагането на мобилен план без договор

се прави за първи път в България. Според телекома тези твърдения са неверни, което подвежда потребителите. От оператора допълват, че в подробната информация за Viva Free в интернет страницата на "Виваком" изрично се посочва, че ползването на тарифния план е обвързано със сключването на договор, което противоречи на твърденията в рекламната на Viva Free.

Проблемният план

От "Виваком" обявиха новия тарифен план в края на миналия месец, а самият

Viva Free се предлага на пазара от 1 септември. Той се основава на гъвкава тарифа, която потребителят създава сам и може да променя всеки месец в зависимост от своите нужди. На практика това е смесица от предплатен и абонаментен план. Операторът ще предложи шест предварително подбрани елемента, като например безплатни минути в мрежата на оператора, определен брой кратки текстови съобщения и други. Всеки клиент на телекома ще може да вземе само тези елементи, които желае, създавайки

план, отговарящ на месечното му потребление, без да се налага да плаща за услуги, които не използва, каза по време на обявяването на Viva Free Атанас Райков, мениджър "Мобилни продукти и услуги" във "Виваком" и създаден на новия план. Освен всичко друго въпросната реклама завършва с думите: "И сметките ти идват навреме", което може да се разбере като намигване към проблемите с билинг системата, които тормозеха "МобилТел" в началото на годината.

Пламен Димитров

Siemens изтегли 500 млн. EUR от френска банка и ги депозира в ЕЦБ

Германският конгломерат вече държи в трезорите на централната банка между 4 и 6 млрд. EUR

Германският концерн Siemens е изтеглил вложения в размер на над половин милиард евро от голяма френска банка и ги е трансферирал в Европейската централна банка. Това съобщава Financial Times, цитирайки анонимен източник, разполагащ с информация за транзакцията, а името на банката не се съобщава. Германската индустриална група е изтеглила парите си отчасти поради притеснения за финансовата стабилност на банката в бъдеще и частично за да се възползва от по-високите лихви, предлагани от ЕЦБ.

1.01%

► средна лихва по едномесечните депозити предлагана от ЕЦБ

0.95%

► средното лихвено равнище за едномесечен депозит в банките от еврозоната

Скоро след появата на тази информация банковото подразделение на Siemens я обяви за фактологически неточна. Акциите на банка Societe Generale спаднаха с около 3% след появата на новината, тъй като инвеститори спекулираха за нейното участие, макар тя да не беше назована по име. Според първоначалната информация трансферът е станал преди две седмици, но според американската телевизия CNBC Siemens са изтеглили парите през юли, преди началото на пазарните затруднения. Депозитът е бил оставен в Societe Generale само за няколко седмици, а Siemens не е редовен клиент на банката.

Собствена банка на Siemens

Решението на Siemens демонстрира отражението на задълбочаващата се дългова криза върху доверието към европейските банки. Този ход на компанията идва почти година след като най-големият европейски инженерен конгломерат се подготви за бъдеща финансова криза, като създаде собствена банка. Това беше необичаен ход за индустриална група извън автомобилния сектор, в който компаниите производители управляват и големи бизнеси за лизинг на автомобили. В интервю от миналия декември главният

СНИМКИ BLOOMBERG

изпълнителен директор на подраздението за финансови услуги на Siemens Ролан Шалон-Браун заяви, че банковият отдел ще позволи на групата да се възползва от възможността да търси ликвидност от Европейската централна банка, както и да депозира средства в нея.

Финансови иззогои

Siemens държи в трезорите на централната банка между 4 и 6 млрд. EUR основно чрез едномесечни депозити. Само малък брой големи компании имат лицензи, позволяващи им да депозират средства директно в ЕЦБ. Siemens не просто използва

ЕЦБ като сигурно убежище, той също така получава по-висок лихвен процент, отколкото би получил от частна банка. Миналата седмица ЕЦБ е платила средна лихва от 1.01% за обикновените си предложения за едномесечни депозити, чрез които тя изтегля от

финансовата система количество ликвидност, равно по размер на парите, похарчени за правителствени облигации на страни от еврозоната. Тази лихва е по-висока от средното ниво, предлагано от банките в еврозоната, което е 0.95%.

Пламен Димитров

Съдът в Страсбург осъди Русия заради закриването на ЮКОС

Петролната компания е изплатила 98 млрд. USD на Русия за укриване на данъци

Европейският съд по правата на човека в Страсбург частично призна, че действията на руските данъчни власти по отношение на петролната компания ЮКОС са нарушения на правото ѝ за защита на собствеността. Съдът обаче не е готов да предяви иск за близо 100 млрд. USD обезщетение, поискано от бившите мениджъри на компанията. Според съда в Страсбург руските власти са били несправедливи, когато са водили делото за данъчни измами срещу компанията на намиращия се в затвора Михаил Ходорковски. Русия не е дала достатъчно време на ЮКОС да изгради своята защита, се казва още в съобщението на европейската институция. ЮКОС изплати 98 млрд. USD на Русия, което е един от най-големите искове на Москва

през последните 50 години.

Историята

Компанията, която е основен данъкоплатец в Русия, беше заличена от властите, след като шефът на ЮКОС Михаил Ходоровски беше арестуван през 2003 г. Според негови поддръжници тогавашният президент Владимир Путин умишлено е положил усилия да премахне магната, който е смятан за заплаха за властта. Тогава Русия обвини ЮКОС, че използва фиктивни компании, за да скрие приходите си от данъчните власти. В резултат на това активите на компанията бяха замразени, дяловете ѝ бяха разпродадени, а ЮКОС беше обявена в несъстоятелност една година преди окончателно да бъде ликвидирана.

Наследникът „Роснефт“

Много от активите след заличаването на компанията се озоваха в ръцете на управляваната от държа-

вата петролна компания „Роснефт“. Засега съдът не е готов с вземане на решение, но е дал три месеца на двете страни да се опитат

да постигнат споразумение. Ако това не стане, съдът ще се намеси в спора. Ако Русия бъде призната за виновна, това може да отблъс-

не много международни инвеститори. Съдът многократно е излизал с решение, които уличават Руската федерация в нарушаване на

► Според съда руските власти са били несправедливи, когато са водили делото за данъчни измами срещу компанията на намиращия се в затвора Михаил Ходорковски

Европейската конвенция за защита на правата на човека. Страната фигурира в най-много дела, завеждани от институцията.

Исканията на ЮКОС

Представляващите ЮКОС искат руското правителство да изплати данъците и глобите, с които корпорацията беше наказана. Според тях тези санкции са незаконни. Съдът в Страсбург от своя страна смята, че Русия е в нарушение на три точки на Европейската конвенция за защита на правата на човека, но е отхвърлила други твърдения на ЮКОС за злоупотреба от властите.

Регионални
индекси

Бенчмаркът на БФБ се оцвети в зелено

Sofix: 360.12

▲ +0.27%

Основният македонски индекс се понижи

МВПО: 2222.45

▼ -0.45%

Основният индекс в Сърбия отчете спад

BELEX15: 586.73

▼ -0.30%

Число на деня

Обем

25 883

▶ акции на "Централна кооперативна банка" АД бяха изтържувани на БФБ, като цената на книгата се понижи с 0.42%

Световни индекси

Германските сини чипове поскъпнаха

Dow Jones: 11 535.01

▲ +1.18%

Германският индекс регистрира повишение

DAX: 5562.17

▲ +2.70%

Японският измерител се оцвети в червено

Nikkei 225: 8721.24

▼ -1.61%

Повишение

Infineon

5.76%

▶ до 6.32 EUR поскъпнаха акциите на германския производител на полупроводници

Понижение

Lufthansa

4.91%

▶ поевтиняха акциите на германската авиокомпания и достигнаха 10.26 EUR

Суровият петрол поскъпна за първи път от три дни

Покачването в цената се дължи основно на подобрения тон в дебатите за Гърция

Описанието на дебатите около дълга на Гърция като "продуктивни" доведе до покачване в цените на суровия петрол. Допълнителен ефект оказаха спекулациите, че Федералният резерв ще осигури допълнителни стимули за увеличаване на икономическия растеж.

Фючърсите поскъпнаха с 1.4%, след като правителството на Гърция проведе дискусии за шестата част от спасителните пакети. Очаква се днес доклад на министърството на енергетиката в САЩ да обяви спад в запасите. Икономически експерти коментират, че оптимизмът около ситуацията в Гърция е раздвижил петрола вчера.

Петролът за доставките

през октомври нарасна с 37 цента, или 0.4%, до 86.07 USD за барел. Фючърсите за ноември нараснаха с 42 цента до 86.23 USD. Сорът Брент за ноември е с повишение от 97 цента, или 0.9%, до 110.11 USD за барел. Фючърсите в Ню Йорк заеха позиции от 85.70 USD за барел на 19 септември. Това е най-ниското ниво от три седмици насам заради загрижеността, че европейската дългова криза ще намали потреблението на гориво.

Запасите на САЩ от суров петрол спаднаха с 1.3 млн. барела, или 0.4%, до 345.1 млн. през седмицата от 12 до 16 септември. Членовете на ОПЕК коментираха, че не считат цената от 75 USD за барел като идеална и групата ще дискутира промяна на производството през декември, когато продукцията на Либия ще се възстанови. □

СНИМКИ BLOOMBERG

Захар

▶ Производството на захар в Индия може да достигне най-високото си ниво от четири години насам заради увеличението на тръстиките насаждения. Това от своя страна може да повиши износа на втория по големина производител в света. По оценки на експерти производството на захар следващата година може да достигне 25.83 млн. т. Фермерите в страната са засадили 5.08 млн. ха захарна тръстика, което е с 3% повече от миналата година. Реколтата през 2011/2012 г. се очаква да нарасне до 342.2 млн. т спрямо 339.17 млн. т тази година

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE ЕКСПРЕСБАНК

Amundi

ASSET MANAGEMENT

AMUNDI FUNDS – подфондове, предлагани в България Нетна стойност на активите на единица към 20.09.2011 г.	Валута	Емисионна стойност (с вкл. такса за записване)*			Цена при обратно изкупуване	
		Клас А – до 25000 EUR/ USD	Клас А – над 25000 EUR/USD	Клас I	Клас А	Клас I
ФОНДОВЕ АМУНДИ АКЦИИ ГЛОБАЛНИ РЕСУРСИ	USD	90,20	89,77	896,20	86,73	896,20
ФОНДОВЕ АМУНДИ АКЦИИ ГОЛЯМ КИТАЙ	USD	482,66	480,34	482,21	464,1	482,21
ФОНДОВЕ АМУНДИ АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ	EUR	78,26	77,88	754,41	75,25	754,41
ФОНДОВЕ АМУНДИ АКЦИИ ЛАТИНСКА АМЕРИКА	USD	631,69	628,65	6031,36	607,39	6031,36
ФОНДОВЕ АМУНДИ АКЦИИ ОТ БИСА (Близкия Изток и Северна Африка)	USD	98,13	97,66	946,02	94,36	946,02
ФОНДОВЕ АМУНДИ АКЦИИ ОТ РАЗВИВАЩИ СЕ ЕВРОПЕЙСКИ ПАЗАРИ	EUR	28,81	28,67	2634,89	27,7	2634,89
ФОНДОВЕ АМУНДИ АКЦИИ ОТ РАЗВИВАЩИ СЕ СВЕТОВНИ ПАЗАРИ	USD	92,84	92,39	914,00	89,27	914
ФОНДОВЕ АМУНДИ АКЦИИ ОТ САЩ - КОНЦЕНТРИРАНО ЯДРО	USD	102,25	101,76	985,50	98,32	985,5
ФОНДОВЕ АМУНДИ ГЛОБАЛНИ АКЦИИ АЛФА	USD	88,83	88,40	855,82	85,41	855,82
ФОНДОВЕ АМУНДИ ГЛОБАЛНИ АКЦИИ ЗЛАТЕН МИНОДОБИВ	USD	115,48	114,93	1112,97	111,04	1112,97
ФОНДОВЕ АМУНДИ ГЛОБАЛНИ АКЦИИ НА КОМПАНИИ ЗА ЛУКСОЗНИ СТОКИ И ЛАЙФСТАЙЛ	USD	95,15	94,69	1000,00	91,49	1000,00
ФОНДОВЕ АМУНДИ ИЗБРАНИ АКЦИИ ОТ ЕВРОПА	EUR	115,00	114,45	1129,88	110,58	1129,88
ФОНДОВЕ АМУНДИ ИНДИЙСКИ АКЦИИ	USD	148,52	147,81	1485,68	142,81	1485,68
ФОНДОВЕ АМУНДИ ЯПОНСКИ АКЦИИ / СТОЙНОСТ	JPY	5768,88	5741,15	57361,00	5547	57361
ФОНДОВЕ АМУНДИ ГЛОБАЛНИ ОБЛИГАЦИИ	USD	22,86	22,75	2209,46	22,3	2209,46
ФОНДОВЕ АМУНДИ ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ	EUR	141,78	141,09	1339,84	138,32	1339,84
ФОНДОВЕ АМУНДИ ПАРИЧЕН ПАЗАР В ЕВРО	EUR	102,18	102,18	1002,46	100,18	1002,46
ФОНДОВЕ АМУНДИ ПАРИЧЕН ПАЗАР В ЩАТСКИ ДОЛАРИ	USD	102,03	102,03	1000,51	100,03	1000,51

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през предходния работен ден до 11:30 ч. Поръчки, подадени след 11:30 ч., се считат за направени на следващия работен ден. *В обявените емисионни стойности за Клас I акции не е включена такса за записване на акции, която е по-договаряне.

0800 18 888
http://www.sgeb.bg

Самолетната индустрия може да отчете 6.9 млрд. USD печалба тази година

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Повишеният пътнически интерес допринесе за подобряването на годишната прогноза за печалбите на сектора

Световната самолетна индустрия може да отчете нетна печалба от 6.9 млрд. USD за 2011 г., показва ревизираната прогноза на Международната асоциация за въздушния транспорт (IATA). Подобре-

ната прогноза се дължи на повишения брой пътнически полети. През юни IATA предвиди годишна нетна печалба от 4 млрд. USD за сектора. Търсенето на самолетните услуги през годината обаче се оказва по-високо и от асоциацията очакват с 5.9% повече пътници в сравнение с 2010 г.

Обемът на товарните полети обаче остава в стагнация, като прогнозираното през юни увеличение спада

от 5.5 на 1.4%, или 46.4 млн. метрични тона карго за 2011 г. Очаква се северноамериканските превозвачи да отчетат печалба от 1.5 млрд. USD, европейските 1.4 млрд. USD, а за азиатските самолетни компании прогнозираната нетна печалба е 2.5 млрд. USD. Заради нестабилната икономика от асоциацията очакват спад на печалбата до 4.9 млрд. USD при приходи от 632 млрд. през 2012 г. Очаква се

5.9%

▶повече пътници се очакват през 2011 г. в сравнение с предходната година

4.6%

▶повече пътници очаква международната агенция през тази година

4.2%

▶повече товари се очакват през 2011 г. спрямо 2010 г.

ръст на пътническите превози от 4.6%, а за товарните полети 4.2%. Предвижда се понижение на цените на горивата заради очакван спад на цената на петрола сорт

Брент до 100 USD за барел. През 2012 г. нетната печалба на Тихоокеанския регион на Азия ще бъде близка до резултатите от 2011 г., но компаниите от останалия

свят ще отбележат спад. Най-засегнати ще бъдат европейските превозвачи, като прогнозираната за тях нетна печалба е само 300 млн. USD.

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
Ул. "Московска" № 33

Удължава срока за закупуване на тръжни книжа за участието в търз съвнено наддаване за продажба на имот - частна общинска собственост, представляващ урезулиран поземлен имот IV-292, 298, кв. 21, м. „бул. Левски-Зона В" с площ 754 кв.м. до 29.09.2011 г.

Начална тръжна цена - 160 000 /сто и шестдесет хиляди / лева. Тързът ще се проведе на 03.10.2011 г. от 14.00 часа на ул. "Московска" 33, етаж 2, зала 2.

Телефон за информация 981-35-22.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
Ул. "Московска" № 33

Удължава срока за закупуване на тръжни книжа за участието в търз съвнено наддаване за продажба на имот - частна общинска собственост, представляващ урезулиран поземлен имот III-299, 300, кв. 21, м. „бул. Левски-Зона В" с площ 400 кв.м. до 29.09.2011 г.

Начална тръжна цена - 90 000.00 /деветдесет хиляди / лева. Тързът ще се проведе на 03.10.2011 г. от 15.00 часа на ул. "Московска" 33, етаж 2, зала 2.

Телефон за информация 981-35-22.

ПЛОВДИВСКА ОБЩИНСКА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЯ
4000, гр. Пловдив, ул. "Железарска" №1, тел.: (032) 626482, 622771, http://poap.net

На основание Решение - №293/14.07.2011г. на Общински съвет - Пловдив, обнародвано в ДВ №69/08.09.2011г.

ОБЯВЯВА ТЪРГ С ЯВНО НАДДАВАНЕ ЗА ПРОДАЖБА НА:

1. ОНИ - портнерна, с площ от 23,13 кв.м. и 0,5% уг. ч. от общите части на сградата, на бул. „Христо Ботев" № 71, гр. Пловдив
2. Нач. тръжна цена - 18 800 лв., стъпка на наддаване - 3 000 лв., вносна депозит - 8 000 лв., тръжна документация - 250 лв.
3. Тързът ще се проведе в сградата на ПООП, ул. "Железарска" №1, Пловдив, ет.3 от 10 ч. на 21-ия ден от обнар. в ДВ
4. Депозитът за участие следва да е постъпил по сметка на ПООП, го 17-ия ден от обнародването в ДВ.
5. Тръжната док. се закупува в офиса на ПООП, го 17-ия ден от обнародването в ДВ, го 16.00ч.
6. Оглед на обекта - всеки работен ден до търза, от 9.00 до 17.00 ч.
7. Предложенията за участие в търза се подават в офиса на ПООП, го 16.00 ч. на деня, предхождащ търза.
8. Начин на плащане - Достигнатата на търза цена се заплаща в бълг. лева при сключване на договора.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

Образец на обява за откриване на процедура за определяне на изпълнител по т.1 (5) от Заповед № Р - 79/30.03.2011 г.

О Б Я В А
за
ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ

На основание чл.14, ал. 2 във връзка с чл.7, т. 1 от Постановление № 55 на МС от 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черно море 2007 - 2013г." и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство,

„Профит" ООД
със седалище в гр. Смолян 4700 и адрес на управление (кореспонденция): ул. „Хан Аспарух" № 4, тел.: +359 (0) 30 162 228, факс: +359 (0) 30 162 612, интернет адрес: profit.odorbg.com, лице за контакт: Лидия Филипова Карамитева на длъжност Управител на „Профит" ООД, тел.: +359 (0) 30 162 228 в качеството си на бенефициент по Договор за безвъзмездна финансова помощ № ЗМС-02-104/01.06.2011 г. обявява процедура за определяне на изпълнител - открит избор с обект: **Избор на доставчик на специализирани софтуерни приложения и оборудване, необходими за постигане на съответствие с изискванията на стандарт БДС EN ISO 27001:2005:**

Обособена позиция 1
- Работни сървъри - 2 бр.

- Firewall сървър - 1 бр.
- Бекъп сторидж - 1 бр.
- UPS устройство - 1 бр.
- Комутатор - 1 бр.
- Рутери - 6 бр.
- Комуникационен шкаф - 1 бр.
- Специализиран софтуер за защита сигурността на информацията - 1 бр.
- Приложен софтуер, включващ операционна система и офис пакети - 1 бр.

Обособена позиция 2
- Специализиран софтуер за управление на информацията - 1 бр.
Пояснителният документ и документацията за провежданата процедура могат да се получат на адрес: гр. Смолян, ул. „Хан Аспарух" №4 всеки работен ден от 10.00 ч. до 17.00 ч.

Пояснителният документ е публикуван и на следните интернет адреси:
1. www.ibsme.org - интернет адреса на УО/ДО (чл.14 ал.2)
2. http://www.eufunds.bg - интернет адреса на Единния информационен портал за обща информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз на Република България (4Г от Заключителните разпоредби)
3. profitbg.eu - (интернет адреса на възложителя)
Оферти се подават на адрес: гр. Смолян 4700, ул. „Хан Аспарух" №4 го 17.00 ч. на 10.10.2011 г.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието се носи от „Профит" ООД и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
Ул. "Московска" № 33

ОБЯВЯВА

ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЕН КОНКУРС
по чл.14, ал.2 от ЗОС

ЗА ОТДАВАНЕ ПОД НАЕМ НА ЧАСТИ ОТ ИМОТ - ПУБЛИЧНА ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ - 7 КЛАСНИ СТАИ, ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН, СПОМАГАТЕЛНИ И СЕРВИЗНИ ПОМЕЩЕНИЯ С ОБЩА ПОЛЕЗНА ПЛОЩ - 463.35 КВ.М., ПРЕДСТАВЛЯЩА ЧАСТ ОТ ПЪРВИ ЕТАЖ ОТ СГРАДАТА НА 19-ТО СОВ - „ЕЛИН ПЕЛИН" - РАЙОН „КРАСНО СЕЛО" ЗА ЧАСТНО УЧИЛИЩЕ.

Конкурсната документация на стойност 60.00 лв./с ДДС/ се закупува от Столична община - дирекция „Обществени поръчки и концесии" - ул. "Париж" № 3, ст.105, всеки работен ден от 10.30 до 12.00 часа и от 14.00 до 16.00 часа, а всеки петък и всеки последен ден от месеца от 10.30 до 12.00 часа до **21.10.2011 г.**

Начална месечна наемна цена - **654.00 лв. месечно /без ДДС/**.
Депозитна вносна за участие в конкурса е **600.00 лв.**
Конкурсът ще се проведе на **24.10.2011г. от 14.00 часа на ул. "Париж" №3.**
Адрес и телефон за информация: гр.София ул. "Париж" № 3, ст.208
Тел. 981 35 22, 9377 304

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Търгове, конкурси, Корпоративни промени, Покани за обществени поръчки, Търгови предложения Изменения по наредби, Процедури по приватизация, Уведомления и други обяви от частната и държавната сфера

Цена за публикация: 0.66 лв./колон мм/ без ДДС

За допълнителна информация и заявки: тел.02/4395 822, e-mail: reklama@pari.bg

Време за нови домейни

От 2012 г. компаниите могат да си купят нов домейн с името на свой бранд. Така ще изглеждат иновативни, но цената може да се окаже твърде висока за постигнатия ефект

Досегашните домейни .com, .org и .edu вече не са на мода. Благодарение на интернет корпорацията за определени имена и числа (ICANN) бизнесът получи нова алтернатива. За да засилят идентичността си в интернет пространството, компаниите могат да се възползват от по-конкретни имена като .web, .bank, .bulgaria или самото им име или бранд.

Срокът за кандидатстване за новите домейни ще започне да тече от 12 януари до 12 април 2012 г., като инициаторите на идеята ICANN очакват постъпването на няколко хиляди молби, припомня Bloomberg Businessweek. Ако обмисляте ребрандиране във виртуалното пространство, сега е моментът. Все още не е ясно колко популярни ще станат бранд домейните, но компаниите, които първи са се възползвали от тази опция, ще имат най-малкото интересно конкурентно преимущество пред останалите.

За големите

Идеята за бранд домейн привлича големите компании, защото ще им позволи компании недвусмислено да обособят своето уникално място в интернет. Той ще позволи на бизнеса да изгради своя "брандиран остров" в мрежата, в който да включи своите франчайз партньори, дистрибутори и агенти и в интернет пространството и ще допринесе за още по-ефективното разпространяване на компанияната политика във всички възможни информационни канали.

Всеки продукт и услуга може да намерят своя "дом" под шапката на бранд домейна и да станат още по-разпознаваеми.

До момента на пръсти се броят фирмите, които

СНИМКА SHUTTERSTOCK

разкриха планове си да се възползват от новите бранд домейни. Единствено Canon и Hitachi публично обявиха, че смятат да се възползват от услугата на ICANN и планират да купят съответно .canon и .hitachi.

Струва си, ако...

Регистрацията на нов бранд домейн има смисъл само ако фирмата често публикува нови продукти, услуги или заглавия.

Промяната би била оправдана и ако сте от тези, които често се принуждават да пазаруват домейни на вторичния пазар.

Уместно е да си платите за подобен адрес само ако името на фирмата не е прекалено дълго.

ICANN не позволяват регистрацията на няколко сходни домейна от една фирма. Ако планирате да регистрирате всички възможни вариации на името на фирмата си, например

в множество число или написано с няколко правописни грешки, за да си гарантирате минимална загуба на посещения на посетители, забравете тази идея.

Още правила

Ако името на компанията ви е подобно или идентично с това на друга, ще трябва да изпреварите конкуренцията. ICANN обещава, че няма да одобрят кандидатури, които

185 000

► USD ще е стартовата цена на новите бранд домейни, а разходите за оперативна поддръжка може да стигнат милиони долари годишно

биха объркали потребителя, но все пак, ако искате да бъдете първи, кандидатствайте първи. В противен случай бъдете готови за свирепо

наддаване.

Таксата за кандидатстване за бранд домейн е 185 000 USD, а оперативните разходи може да достигнат седемцифрени суми годишно. Необходимо е документация от поне 225 страници с подробни финансови, технически и административни планове на компанията. Регистрацията на този домейн ще ви даде възможността да определите как точно ще работи той и съответно какви са правилата. По този начин получавате възможност да се справите по-ефективно с несъвестни партньори или дистрибуторски мрежи, които злоупотребяват и не спазват условията на споразуменията с вас.

Ангел Симитчиев

В ИНТЕРНЕТ

Най-скъпите имена

SEX.COM	PORN.COM	FUND.COM	BUSINESS.COM	SLOTS.COM
13 млн. USD	9.5 млн. USD	9.9 млн. USD	7.5 млн. USD	5.5 млн. USD
►Името е продадено на рекордната цена през 2010 г., след като собственикът му беше обявен във фалит от Щатския съд по фалитите. През 2006 г. този собственик беше платил 11.5 млн. USD за него	►Собственик на домейна е MXN Ltd., които през 2009 г. платиха сумата в брой	►Домейнът е собственост на технологична компания, която го поръча през 2008 г., за да настани на него сайт за финансова информация	►До 1999 г. собственик на адреса е инвеститорът и предприемач Марк Острофски. Освен срещу колосалната сума след продажбата му инвеститорът получи и дял в компанията купувач	►Анонимен собственик угади гжакпота с продажбата на slots.com през 2010 г.

Интервю Джордж Цаконас, генерален мениджър на MetLife за България

До края на годината ще действаща асоциация на

Преди организираната от в. "Пари" дискусия на тема "Животозастраховането в България: прогнози за развитие" потърсихме Джордж Цаконас, генерален мениджър на MetLife за България. С него разговаряме за пазара на животозастраховането, как да се решат проблемите в бранша и какво да очакваме да чуем от него като лектор в един от панелите на форума.

Целта ни ще бъде да образуваме пазара и да открийм проблемите, които срещаме в работата си

► Господин Цаконас, често чувате, че основен проблем в животозастраховането у нас е липсата на "образован пазар". Какво значи това на практика?

- Когато говоря за образование на хората, нямам предвид те да бъдат обучавани. Реално това означава развитие на пазара. Един развит пазар не е този, който просто има повече играчи или високо проникване, или пък генерираната премия е по-голяма. Това са резултатите, които един развит пазар носи, не дефиницията. Определението е пазар, който е "образован". Това означава, че има повече канали за разпространение на застраховки "Живот", има по-голяма яснота в концепцията за нуждата от подобен продукт, така че всяка дискусия между брокер и клиент да значи нещо и за двете страни. В развития пазар хората не приемат всичко, което чуят. Те просто отделят нужното внимание и не си затварят очите, преструвайки се, че не се нуждаят от застраховка "Живот".

► Какво е нужно според вас да се направи, за да се постигне това?

- За да се създаде такъв тип развит пазар, са нужни и двете страни в бранша - клиентите и застрахователните компании. Отговорността е споделена между тях. Нужно е хората да приемат по-сериозно този продукт и да не се залгват, че нищо никога няма да им се случи. От моя гледна точка това е начин да запазиш стандарта си на живот, за който си се трудил дълги години. Това е начин на мислене, който българите трябва да развият. От другата страна са компаниите. Те трябва внимателно да подбират агентите си и да контролират качеството на предлаганата услуга. По

този начин колкото повече хора има с положителна настройка след решението си да купят продукта, толкова повече те ще споделят тази настройка със своето обкръжение. Създаването на асоциация на участниците в пазара на животозастраховане е стъпка напред към решаване на проблемите му.

► Защо е нужна асоциация и какви ще са нейните цели?

- Основен проблем в сектора е, че няма асоциация на животозастрахователите, а дори и да има, тя е на хартия и не на практика. Как е възможно да промощираш продукта и услугата, без да имаш съответното представяне на всички играчи в сектора? Планираме да създадем асоциацията и до края на годината ще бъдем активни. Чрез нея ще повдигаме казусите, които вълнуват всички в работата ни, и ще постигнем общо съгласие за това как пазарът трябва да се развива. Напуснах България през 2006 г. и четири години покъсно се върнах, виждайки един сектор, в който всеки беше сам за себе си. С организирането ни ще имаме по-агресивно присъствие и ще вдигнем сектора.

► Какво трябва да се промени у хората, за да не смятат продукта за сложен и неясен?

- Животозастраховането не е ядрена физика, но има няколко сериозни въпроса, на които трябва да се отговори. Какво ще се случи със семейството ми, ако способността ми да печеля пари бъде застрашена? Какви ще са последствията от това? Сериозен проблем е, че хората се крият от тези неща. В България почти всички хора, излизаци в пенсия, страдат от сериозен спад в стандарта си на жи-

вот и никой не прави нищо за това.

► Използва ли се застраховката "Живот" като начин за мотивиране и задържане на служителите при българските работодатели?

- Това е непозната схема на работа за българския пазар. През 2010 г. направихме проучване за хората, които си сключват доброволно пенсионно осигуряване. Според резултатите, които получихме, такава схема на осигуряване имат около 60 000 души от работната сила от общо 2 млн. души, заети в страната. От страна на работодателите има неразбиране, че застраховката "Живот" може да бъде изключително добро средство за привличане, мотивиране и задържане на служителите. На чуждите пазари това е основна, дори стандартна схема за мотивация извън трудовото възнаграждение. Това също е проблем на недостатъчно развития ни пазар. MetLife планира да работи активно за запознаване на работодателите с тази схема и по този начин да развием пазара.

► По последни данни на КФН до юни тази година има ръст в полиците "Живот" и събраните премии в животозастраховането са с 12% ръст на годишна база. Ще се запази ли тенденцията и показва ли това раздвижване в сектора?

- Няма достатъчно силни причини, които да убедят когото и да било, че това движение в сектора ще се запази. Надявам се да греша. Когато застрахователните компании отделят повече внимание към работата си и качеството на услугите си, тогава това ще доведе до позитивна реакция и от пазара. Но в сектор, който има ниска пенетрация, всяко

движение се счита за добро. Трябва да реализираме висок резултат от това, за да се усмихнем поне малко.

► На гискусията на в. "Пари" на тема "Животозастраховането в България: прогнози за развитие" на 29 септем-

ври вие ще сте лектор в един от панелите. Какво да очакваме да чуем от вас и какви теми ще засегнете?

- Ще засегна три основни теми. Първо ще разкажа успешната история на ОББ Метлайф в България, пример за развитие, който не

съществува в много държави. Втората тема ще бъде за застраховката "Живот" като стимул към служителите от страна на работодателите. Тезата, която ще засегна, е, както споменах вече, огромната възможност, която това дава за пазара на труда. И последно ще представя

Има ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛИТЕ

Според доклада на "Тогедър България":

Липсата на подготвени кадри е основен проблем за бранша у нас

Близо 2/3 от пазара в страната се движи от задължителните застраховки

Защо в България 2% от хората ползват животозастраховки, щом те са сред най-важните видове застрахователни продукти? Този основен въпрос, вълнуващ всички в сектора, си задава Виктор Стоянов, брокер в "Тогедър България". Според него "причината не е в балканския ни нрав, български етнически черти и т.н., а че не сме създали достатъчен брой застрахователни консултанти, които да разяснят на обществото какво е това застраховка за защита на здравето. Именно това е първият актуален проблем в българското животозастраховане."

Липсата на специалисти

Според автора на доклада да бъдеш застрахователен консултант трябва непрекъснато да се самообучаваш и изучаваш спецификата на различните застрахователни продукти. "Освен постоянно обучение за продуктите се изисква цялостен поглед върху пазара, в който работи застрахователният консултант. Познания в детайли за всяка компания, продуктите, които предлага, следваната от нея политика и философия на работа", се посочва в анализа.

Динамиката на пазара обуславя образоването на клиентите за новите продукти, които се появяват, за да бъде взето информирано решение и евентуално допълнителни ползи към продуктите, които вече клиентът ползва. Липсата обаче на такъв тип подготвени кадри е осезаема в сектора. "Брокерите и компаниите трябва да създават кадри в застраховането, а не да наемаг такива", твърди докладът.

Липсата на погхог

Специалистите в сектора посочват, че застрахователният бранш се движи основно от задължителните автомобилни застраховки - "Гражданска отговорност" и "Каско" в някои случаи. Следват задължителните при някои кредити застраховки "Живот" или "Имущество". "Общо взето, 2/3 от застрахователния пазар в страната е под нормата "Задължително", посочват брокерите от "Тогедър". Това е и причината застрахователите и брокерите да нямат мотивация в работата си и да полагат усилия в търсене на подход към клиента. А той е нужен, за да му се изяснят смисълът, ползата и дори да му се създаде нуждата, щом не е създадена. "Масово застраховка "Живот" от агентите на компании се предлага като килограм краставици", обяснява Стоянов.

Лош имидж на застраховането

Следващият проблем в бранша, който "Тогедър България" посочва, е лошият имидж, който застраховането има. Изходът от ситуацията е единствено създаването на професионалисти. Като други актуални проблеми се посочват липсата на законово изискване за професията на застрахователния консултант и недостатъчният опит на доста от играчите на пазара. Според Стоянов решаването на един от тези казуси ще подобри ситуацията при друг.

Компанията

Коя е "Тогедър България"

"Тогедър България" е брокерска застрахователна компания, която си партнира с Grawe, UNIQA, Generali, Interamerican и April Risk Solutions. Продуктите, които предлагам, са инвестиционни продукти, застраховки "Живот" със спестовен характер, пенсионни застраховки, здравни застраховки, застраховки за пътуване в чужбина и за движимо и недвижимо имущество. Дружеството е регистрирано през 2007 г. като застрахователен брокер в Комисията за финансов надзор.

Коментар

Ежедневно се сблъскваме с тези проблеми

Виктор Стоянов,
брокер в "Тогедър България", автор на доклада "Актуални проблеми в животозастраховането в България"

„Нужно е в бранша да се действа качествено и дългосрочно

Ежедневно в работата си се сблъскваме с всички тези проблеми. Това ме провокира и да изготвя този доклад и да ги опиша на едно място. С него целим да представим виждането ни за работата

в застрахователния сектор и да покажем нуждата в него да се действа качествено и дългосрочно. Знаем, че тези неща ще се променят, стига порочните практики да бъдат прекъснати. □

данни за операциите ни в Полша. Това ще покаже къде би могъл да бъде българският пазар в бъдещ план и как полският пазар се е развивал през годините. Взимайки полския пример, ще анализираме как би се изменил пазарът у нас.

Ивана Петрова

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕТО В БЪЛГАРИЯ

ПРОГНОЗИ ЗА РАЗВИТИЕ

29 септември
Гранд Хотел София

За регистрация: events.pari.bg

Пари | **BONNIER**
Business Press International

С подкрепата на

MetLife

Партньор

ВУЗФ
ВКСИЩЕ УЧИЛИЩЕ ПО
ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

Медиен партньор

INSMARKET
All about insurance in Bulgaria
www.insmarket.bg

Интервю Светла Николова, председател на сдружение "Агролинк"

Пазарът на биопроизводството

Мога да кажа, че макар и в неголеми мащаби на цялото потребление и пазар, ръстът е 100% спрямо предната година, казва председателят на сдружение "Агролинк" Светла Николова

► Госпожо Николова, от колко време се развива биопазарът в България?

- Пазарът в момента е много динамичен, почти всеки месец се отварят нови магазини, и то не само в София, а и в страната и тази статистика се мени буквално всеки месец или всеки ден.

Първият магазин или по-скоро щанд беше открит в Халите през 2006 г. За съжаление той не успя да просъществува дълго - 1 година. Имаше малко продукти и същевременно търсенето беше все още недостатъчно. Популяризирането на този щанд не беше достатъчно добро, за да могат хората да научат, че там има такива продукти. На практика истинското начало на пазара на биопродукти в България може да се счита пролетта на 2008 г. Тогава се откри първият биомагазин, на който бяха представени биопродукти. Впоследствие се създадоха и други магазини. Вече има вериги с по два-три магазина, които искат да разширяват. Има магазини и в страната.

Освен тези магазини има и специализирани щандове в супермаркетите. Последното, което се формира, е пряката връзка между производител и потребител - групи от по-

требители се свързват с производители, които директно им доставят.

► Какъв е обемът на биопроизводство в страната?

- 0.47% от общата използвана земя за земеделие в България се обработват по биологичен начин. Над 90% се изнасят и другото остава в България. Много малка част от нея е преработена във вид на готова храна за консумация. Това са кисело мляко, сирене, мед, който не е необходимо да има някаква специална преработка, има чайове, подправки. Това са основните български продукти.

► Защо се получава така?

- Причините са много. По-големи производители можеха да си позволят в началото този преход към биологично производство и да платят сертификатите, които не са евтини - таксата за сертификация и контрол. Забавянето на плащанията и субсидиите по Програмата за развитие на селските райони - преди САПАРД, сега програмата 2006-2013 г., дори на одобрени проекти, пренебрегването от страна на правителството на биологичното производ-

” През 2009 и 2010 г. на практика подкрепата от страна на правителството за биологичното производство е сведена почти до нула

Светла Николова, председател на сдружение "Агролинк"

ство въпреки твърденията и декларациите, че това е ниша, която има потенциал. Самото отношение на земеделските производители към производството. В голяма степен те не са мотивирани, за да започнат. Тази мотивация започва от тяхното отношение към този начин на производство. Имаше много кандидати по програма САПАРД единствено и само заради субсидиите, но се отказаха, защото видяха, че това не е достатъчно, че трябва да имат много повече познания и по-различно отношение. Ако човек не разбира, не приема този начин на производство, трудно би могъл след това да го прилага.

► Как се финансира биопроизводството?

- Чрез Програмата за развитие на селските райони, разбира се, може да бъдат използвани и други по-мал-

ки фондове и най-различни програми. Въпреки че има цялостна разработена стратегия за развитие на биологичното производство, на практика тя в много малка част се прилага, предимно за участието на биологични производители в едно международно изложение - "Био Фах" в Германия. Миналата година нямаше такова подпомагане от страна на правителството. До 2008 г. имаше подкрепа за организиране на празник на биологичното земеделие. През 2009 и 2010 г. на практика подкрепата от страна на правителството за биологичното производство е сведена почти до нула. Също бих могла да кажа, че системата в Министерството на земеделието и храните не е добре сформирана. Има един отдел, който се занимава с надзора на системата за контрол и сертификация, и друг отдел - "Агроекология", който е по прилагането на

мерките за агроекология и Програмата за развитие на селските райони. Това създава една несъгласуваност между програмата за развитие, тези, които я прилагат, и тези, които я контролират. Преди беше в една секция и беше по-съгласувано.

► Как се осъществяват сертификацията и контролът?

- Системата за сертификация в България е такава, каквато е в много други страни членки на Европейския съюз. Това са различни частни контролни органи, които преминават през два етапа на акредитация - веднъж през Агенцията за акредитация и след това - одобрение от Министерството на земеделието и храните. Тези контролни органи, от друга страна, получават контрол от Министерство на земеделието и храните, след като вече веднъж са одобрени. Затова смятам, че системата е много близка до европейската и нямаме празноти и проблеми със системата за контрол и сертификация. Ако производителите знаят как се прилага действително биологичният начин на производство, т.е. да не се стремят да сменят химическите

средства с биологични, а да разберат екосистемите и да прилагат всички тези принципи на философията на биологичното производство, тези такси не биха се натрупали върху крайната цена на продукта. Това би могло да доведе до намаляване на крайната стойност на продуктите. У нас има такава голяма разлика между цената на конвенционалните продукти и на биопродуктите. При някои от тях достига 5-6 пъти за зеленчуците, а в Германия например биозеленчуците са с 10-15% по-скъпи от конвенционалните. Тук разликата е огромна.

► Това ли е причината потребителите да предпочитат повече конвенционални, отколкото биопродукти?

- Естествено цената е една от пречките. Същевременно има група биопотребители, които са действително готови да дадат тези пари само и само да подкрепят това производство. Някои от тях осъзнават, че колкото повече производители има, толкова повече е възможно цените да намалеят, за да се достигне един приемлив праг на цени.

В България е много динамичен

5-6

▶ пъти по-висока е цената на биопродуктите в България спрямо конвенционалните

100%

▶ е ръстът на биопроизводството през 2010 спрямо 2009 г.

▶ Какво би могло да мотивира потребителите да купуват биопродукти?

- В много страни от Западна Европа има две стратегии за мотивиране потребителите на биопродукти. Едната е директното субсидиране на производството, а другата е за повишаване на информираността на потребителите. Когато потребителят търси тези продукти, те "дърпат" пазара. Те мотивират повече производители да се включат в производството. Смятам, че тази втората е по-добра. Колкото по-информирани са потребителите, толкова повече ще искат продукти, произведени в България.

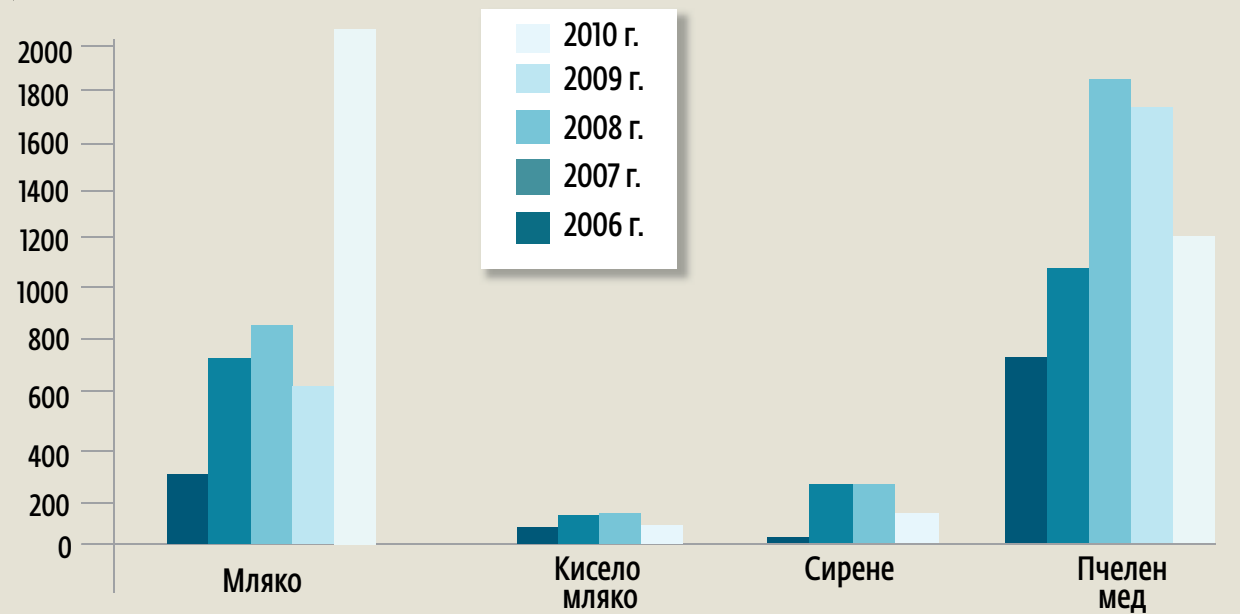
▶ Как се развива пазарът на биопродукция през последните години?

- Имаме статистика. Тя вече е стара, разбира се. Мога да кажа, че макар и в неголеми мащаби на цялото потребление и пазар, ръстът е 100% спрямо предната година. Разбира се, започваме от много ниски стойности. Очакванията за 2012 г. са в същия темп. Може би така ще бъде още 3-4 години.

Златина Димитрова

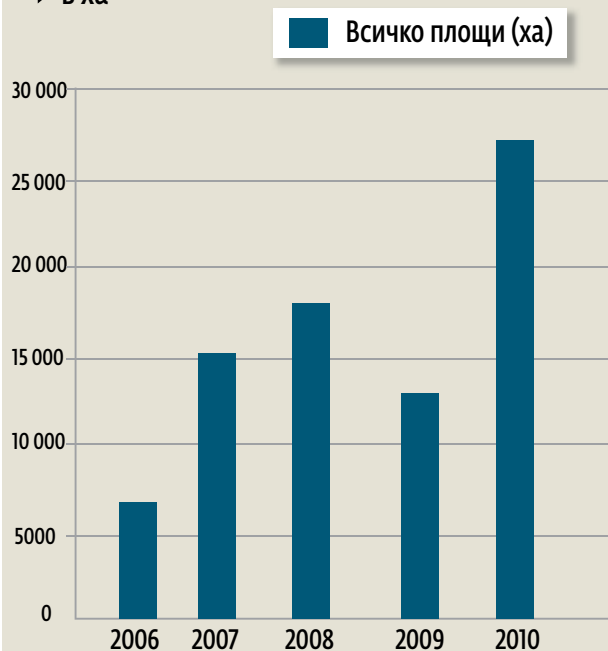
Получена продукция от биологично животновъдство за периода 2006-2010 г.

▶ В ТОНА

Всичко площи (в преход и преминали преходния период), 2006-2010 г.

▶ в ха

Защо "био" звучи интересно

Годишно биопроизводството в Източна Европа нараства средно с 30%

През 2010 г. броят на фермерите, произвеждащи биопродукция, в България се е увеличил със 76%. Това показват данни на сдружение "Агролинк". В страната вече се произвеждат всички видове биопродукти - храни, напитки, козметика, почистващи препарати и препарати срещу вредители. Произвеждат се дори биодрежи. Това говори за увеличаване на интереса на производителите и потребителите към биопродуктите. Основните причини за това може да се открият в загубата на доверие в "конвенционалните" стоки - т.е.

масовите продукти, които не се произвеждат по биологичен начин и често съдържат синтетични вещества, които се въвеждат като подобрения в продуктите. Органичното производство печели популярност и защото отговаря на определени стандарти за условия и качество, които гарантират безопасността на работещите в биофермите и липсата на пестицидни остатъци и генномодифицирани организми в храните. Биологичното производство отрича напълно използването на неорганични пестициди, инсектициди и хербициди. Възможна е употребата на определени торове, ако отговарят на европейските стандарти за биологично производство.

При отглеждането на животни не се допуска употребата на антибиотици и хормони за растеж. Синоними на биопродуктите са "органик" или "еко".

Биологичните ферми обикновено започват като относително малки семейни стопанства. В началото на 90-те то бележи ръст от около 20% на година в световен мащаб. Все още обаче то заема относително малък дял от пазара на храни. Според данни на "Агролинк" в Западна Европа всяка година биопроизводството нараства с около 15%, докато в Източна - с около 15%. Причината е малкият обем на производството в страните от Източна Европа.

▶ При козметиката има шест знака, които доказват, че е произведена по биологичен начин. При почистващите препарати има един европейски знак

От юли 2010 г. е въведен общ европейски знак за биохраните

Основни изисквания към биопродуктите:

- ▶ Хигиена (напр. микробиологичен риск)
- ▶ Съставки (коректно етикетироване)
- ▶ Замърсители (напр. тежки метали)
- ▶ Остатъци (напр. пестициди)

Специални изисквания:

▶ Биопродуктите трябва да отговарят на правните изисквания на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетироването на биологични продукти. Според него биопродуктите се определят от начина, по който са произведени, а не от наличието или липсата на остатъци (напр. пестициди).

Според Регламент (ЕО) No.178/2002 на Европейския парламент и на Съвета основни приоритети на биопроизводството са:

- ▶ Безопасност на храните и фуражите
- ▶ Защита на интересите на потребителите
- ▶ Възможност за проследяване на продукцията

Човекът, който обяви Независимостта

Началото, причините и поводите, довели до манифеста за Независимост на младото Царство България, и ролята на княз Фердинанд, разказани в няколко фотографии и събития

И така, годината е 1907. Изминали са точно 20 години от възшествието на княз Фердинанд. През тези две десетилетия той е направил много, за да заприлича княжеството на родната му Виена. Още в първата година на пристигането си отваря Зоологическа градина - най-голямата на Балканите. Архитектура, транспорт, индустрия, търговия - какво ли не. Фердинанд е ренесансов тип монарх - учен, техник, полиглот, вещ в изкуствата и модата. Явление, което България до този момент не е виждала. За разлика от предшественика си, скромен и донякъде по войнишки ограничен в не едно отношение германски благородник, княз Фердинанд е подготвен да бъде владетел още по рождение.

Неговите способности и възможности най-добре познава майка му - принцеса Клементина Бурбон-Орлеанска, внучка на последния крал на Франция. Клементина е откърмена с тънкостите на дворцовите порядки и закони, владее и не се колебае да използва дипломатически и недотам похвати, които някои биха нарекли интриги. Прочутият Ото фон Бисмарк твърди, че тя е най-добрият политически мъж на Европа. До голяма степен, да не кажем изцяло, Фердинанд дължи престола си на нейните усилия. Въпреки неодобрението на всичките ѝ

роднини, представляващи Великите сили в Европа, тя успява да осигури на сина си така желаното царство. Или не съвсем, защото България все още е княжество, което, макар и формално, е под властта на Отоманската империя. Но в 1907 г. империята върви към своя залез. Султан Абдул Хамид е твърде остарял, а светът нарича подигравателно неговите владения - "болният човек", отъждествявайки Турция с неговия прегърбен силует.

В същата тази 1907 г. отношението на европейските монарси към техния братовчед Фердинанд Сакс-Кобург-Гота никак не се е променило от времето, когато той е застанал начело на България. Руският император все още не вижда в него равен въпреки усилията за оправяне на отношенията с Русия след години русофобска политика, водена от Стамболов. Стефан Стамболов, човекът, който избра княза, обаче отдавна не е между живите. Фердинанд е възложил на специален комитет изграждането на паметници на загиналите руснаци в Руско-турската война с надежда да затопли братската връзка. Усилията му са с частичен, като че ли слаб успех. През тази година е открит и паметникът на Цар Освободител в София.

Идва 1908 г. В самото ѝ начало, през февруари, княз

► Клементина Бурбон-Орлеанска около 1840-1850 г. Много рядка фотозаграфия, вижда се ясно изключителната ѝ прилика със сина ѝ Фердинанд

Фердинанд губи своя най-доверен съветник и опора - на 90 години умира княгиня Клементина. Монархът е останал съвсем сам. Вдовец е от 9 години - първият му брак с Мария-Луиза Бурбон-Пармска също е уреден от майка му. Само десетина дни след смъртта ѝ князът се жени за втори път, сега обаче бракът му е уреден с помощта на неговата прия-

телка от детинство Мария Павловна, или графиня Менкленбург-Шверин, съпруга на великия княз Владимир Александрович, брат на руския император. Двамата присъстват и на сватбата. Междувременно в Турция избухва революция, младотурците искат да ограничат властта на султана. Фердинанд, който вече е в добри отношения с руския

► Фердинанд Сакс-Кобург-Гота - снимка за коронацията на император Александър III - 1881 г.

двор, заминава за Виена. Там среща императора на Австро-Унгария, с когото е в лоши отношения, откакто е кръстил сина си Борис в православната вяра. След завръщането си в България князът свиква министерския съвет, като заявява, че е готов да обяви Независимостта на България от Османската империя. Което и прави с манифест. Още в

същия ден Австро-Унгария анексира Босна и Херцеговина. Царство България вече е независимо, а Фердинанд е цар. През следващата 1909 г. Великите сили признават царството, а царят учредява най-високото отличие - ордена "Св. св. Кирил и Методий".

Пейо Колев
Авторът е съзгаметел на сайта
www.lostbulgaria.com

► Сватбата на Фердинанд и Елеонора фон Кьостриц в Кубург през 1908 г. - Фердинанд е видимо доволен, а великият княз Владимир изглежда кисел - той е 6-и поред от ляво наясно

► Цар Фердинанд, Христо Славейков, Андрей Ляпчев, Иван Салабашев, Александър Малинов, Михаил Такев, генерал Марков и други на Триумфалната арка на хълма Царевец в Търново по случай провъзгласяване на Независимостта на България, 22 септември 1908 г.